

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Projekt „Wsparcie osób z autyzmem” I

PARTNERZY PROJEKTU:

Aktualizacja Informatora w ramach Projektu
„Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, socjalno-prawnego oraz udzielanie informacji o uprawnieniach i usługach na rzecz osób z autyzmem i ich rodzin”
współfinansowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych,
wrzesień 2011 r.

Informator dla rodziców osób z autyzmem województwo lubelskie 2009 r.

edycja pierwsza, grudzień 2009 r.

PRZED DIAGNOZĄ

PO DIAGNOZIE

I. ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE I REHABILITACYJNE

POMOC W RAMACH UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO

GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI?

PORADNIE DLA OSÓB Z AUTYZMEM: PUBLICZNE, NIEPUBLICZNE

II. POMOC OFEROWANA W RAMACH SYSTEMU EDUKACJI

ŚWIADCZENIA PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH

WCZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU

PLACÓWKI PRZEDSZKOLNE I SZKOLNE DLA DZIECI Z AUTYZMEM

III. WSPARCIE OFEROWANE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE
ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE - ZASIŁEK CELOWY
PRACA SOCJALNA I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

IV. ŚWIADCZENIA SOCJALNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN

ZASIŁEK PIELĘGNACYJNY
ZASIŁEK RODZINNY WRAZ Z DODATKAMI
ŚWIADCZENIE PIELĘGNACYJNE

V. ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

TRYB ORZEKANIA
LEGITYMACJE OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ
ULGOWE PRZEJAZDY KOMUNIKACJĄ LOKALNĄ

VI. DOFINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW PFRON

TURNUS REHABILITACYJNY
DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER TECHNICZNYCH ORAZ KOMUNIKACYJNYCH

VII. WSPARCIE DOROSŁYCH OSÓB Z AUTYZMEM

ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY
WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ
ZAKŁADY AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

VIII. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

SPIS ORGANIZACJI W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM

PRZED DIAGNOZĄ

– podejrzenie autyzmu lub innych całościowych zaburzeń rozwojowych

Z badań wynika,
że w większości przypadków
pierwszy niepokój i podejrzenie,
że rozwój dziecka nie jest prawidłowy,
sygnalizują rodzice.

Jest to oczywiste ze względu na charakter zaburzeń autystycznych – są to zaburzenia relacji i porozumiewania się z innymi osobami oraz tendencja do nietypowych, dziwnych, stereotypowych zachowań i zainteresowań, ograniczenie różnorodności zabawy. Wczesne oznaki takich nieprawidłowości rozwojowych są najbardziej zauważalne w naturalnych relacjach i sytuacjach domowych, rodzinnych. Dlatego pierwsi spostrzec je mogą rodzice.

Niekiedy sygnał wypyta od członków dalszej rodziny, opiekunek, lekarzy, wychowawców przedszkolnych, psychologów lub innych osób mających kontakt z dzieckiem. W przypadku takich podejrzeń, warto szybko zgłosić się na wizytę do specjalistycznego ośrodka (Poradni dla Dzieci z Autyzmem) z prośbą o ocenę rozwoju dziecka (szybko z tego względu, że oczekiwanie na termin wizyty może być długie). W większości tego rodzaju placówek, również finansowanych przez NFZ, **nie jest wymagane skierowanie**. Jeżeli jego przedstawienie jest wymagane, poproś o nie lekarza rodzinnego lub pediatrę w Twojej Poradni podstawowej opieki zdrowotnej.

**Informacje o placówkach, w których możesz uzyskać
pomoc diagnostyczną, znajdziesz w rozdziale
ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE I REHABILITACYJNE**

■ **WAŻNE INFORMACJE** ►► Twoje dziecko i Ty potrzebujecie konkretnej oceny prawidłowości rozwoju dziecka – wykluczenia lub potwierdzenia zaburzeń – przez postawienie rozpoznania zgodnego z kryteriami diagnostycznymi obowiązującej w Polsce klasyfikacji Światowej Organizacji Zdrowia ICD-10 (*patrz ramka z wykazem rozpoznań CAŁOŚCIOWYCH ZABURZEŃ ROZWOJOWYCH*).

CAŁOŚCIOWE ZABURZENIA ROZWOJOWE

Wykaz rozpoznań według obowiązującej w Polsce
Międzynarodowej Klasyfikacji
Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10

F 84 Całościowe zaburzenia rozwojowe

F 84.0 Autyzm dziecięcy

F 84.1 Autyzm atypowy

F 84.2 Zespół Retta

F 84.3 Inne dziecięce zaburzenia dezintegracyjne

F 84.4 Zaburzenia hiperkinetyczne z towarzyszącym upośledzeniem umysłowym i ruchami stereotypowymi

F 84.5 Zespół Aspergera

F 84.8 Inne całościowe zaburzenia rozwojowe

F 84.9 Całościowe zaburzenia rozwojowe, nieokreślone

W przypadkach trudnych diagnostycznie może to być początkowo rozpoznanie wstępne, do dalszej obserwacji i weryfikacji diagnozy w ciągu kilku miesięcy. Placówka, stawiająca rozpoznanie wstępne, powinna wskazać jak i gdzie kontynuować postępowanie diagnostyczne.

W przypadku występowania nieprawidłowości w rozwoju, przedłużenie procesu stawiania ostatecznej diagnozy nie powinno odraczać podjęcia oddziaływań terapeutycznych.

Ze względu na ewentualną potrzebę zapewnienia dziecku odpowiednich świadczeń zdrowotnych, edukacyjnych i pomocy społecznej, konieczne jest uzyskanie **potwierdzenia rozpoznania w formie pisemnego zaświadczenia.**

■ **UWAGA** ► Opisany wyżej proces diagnostyczny dotyczy ustalenia rozpoznania rozumianego w sensie medycznym, to znaczy czy w przypadku Twojego dziecka występuje lub nie występuje autyzm dziecięcy bądź inne całościowe zaburzenie rozwojowe (ze spektrum autyzmu). Taka diagnoza w terminologii medycznej określana jest jako **diagnoza nozologiczna** (oznacza rozpoznanie konkretnej jednostki chorobowej lub zespołu zaburzeń zgodnie z kryteriami diagnostycznymi klasyfikacji ICD-10).

Oprócz diagnozy nozologicznej niezbędne jest również dokonanie **diagnozy funkcjonalnej** Twojego dziecka. **Diagnoza funkcjonalna** określa poziom rozwojowy dziecka we wszystkich istotnych funkcjach, m.in. ruchowych, percepcyjnych, poznawczych, porozumiewania się z otoczeniem, w odniesieniu do inwentarzy prawidłowego rozwoju. Dokonywana jest przy pomocy odpowiednich skal i testów. Najczęściej stosowanym narzędziem diagnostycznym dla dzieci z autyzmem jest PEP-R (Profil Psychoedukacyjny wg E. Schoplera), a dla młodzieży i dorosłych z autyzmem – jego odpowiednia do wieku wersja AAPEP (lub nowsza TTAP). Diagnoza funkcjonalna jest podstawą do tworzenia **indywidualnych planów i programów terapeutycznych oraz edukacyjnych** dla dzieci i młodzieży z autyzmem. Powinna być cyklicznie ponawiana w miarę rozwoju dziecka. Jest podstawą kompleksowego postępowania terapeutycznego. Dlatego jest niezbędna w następnych etapach po diagnozie nozologicznej.

PO DIAGNOZIE

Jeżeli w wyniku postępowania diagnostycznego podejrzenie zaburzeń rozwoju u Twojego dziecka zostało potwierdzone, jeżeli rozpoznano u niego autyzm dziecięcy, Zespół Aspergera lub inne całościowe zaburzenie rozwojowe to:

twoje dziecko powinno zostać jak najszybciej objęte pomocą terapeutyczną, rehabilitacyjną i edukacyjną.

Składają się na nią świadczenia zdrowotne, edukacyjne (dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) oraz pomocy społecznej, które przedstawiamy w kolejnych rozdziałach Informatora.

■ **UWAGA** ► Z interwencją terapeutyczną nie można czekać również w przypadku przedłużania się procesu diagnostycznego.

Może mieć miejsce sytuacja, w której ze względu na trudności diagnostyczne po pierwszych wizytach nie zostało jeszcze postawione ostateczne, jednoznaczne rozpoznanie. Niezbędna jest wówczas dłuższa obserwacja, kontynuacja postępowania diagnostycznego. Jednak jeżeli diagnoza wstępna potwierdza podejrzenie całościowych zaburzeń rozwojowych, konieczne jest podjęcie oddziaływań terapeutycznych i rehabilitacyjnych bezzwłocznie, na podstawie wstępnego rozpoznania, nie czekając na potwierdzenie ostatecznej diagnozy.

I. ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE I REHABILITACYJNE

■ POMOC W RAMACH UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO

System opieki zdrowotnej w Polsce powinien obejmować pomocą specjalistyczną osoby z autyzmem. Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ) zawiera umowy na świadczenie usług zdrowotnych dla osób z autyzmem i innymi pokrewnymi zaburzeniami rozwojowymi. Usługi te są kontraktowane w ramach Poradni dla Osób z Autyzmem. Także Poradnie Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży mogą zakontraktować świadczenia zdrowotne dla osób z autyzmem, jeżeli prowadzą odpowiednie programy terapeutyczne dla tych osób. NFZ zawiera kontrakty na świadczenia Poradni dla Osób z Autyzmem również z niepublicznymi poradniami (niepublicznymi zakładami opieki zdrowotnej NZOZ), prowadzonymi przez organizacje pozarządowe (stowarzyszenia i fundacje) oraz podmioty prywatne.

■ **UWAGA** ►► Twoje dziecko może skorzystać ze świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, jeżeli odprowadzane są składki zdrowotne za dziecko (powinno być ono zgłoszone do ubezpieczenia). Korzystając ze służby zdrowia w ramach ubezpieczenia zdrowotnego, należy przedstawić dowód ubezpieczenia.

Jeżeli masz problemy z uzyskaniem dostępu do świadczeń zdrowotnych

(odległy termin wizyty, brak miejsc, brak specjalistycznych placówek zdrowotnych dla osób z autyzmem) skargi możesz kierować do:

Sekcji Skarg i Wniosków Lubelskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ

ul. Szkolna 16, 20-124 Lublin, tel. (081) 531 06 50
ul. Koryznowa 2d, 20-137 Lublin tel. (081) 748 36 57 wew. 164

Działu Skarg i Wniosków przy Centrali Narodowego Funduszu Zdrowia

ul. Grójecka 186, 02-390 Warszawa, tel. (022) 572 61 55, 572 61 95

Biura Rzecznika Praw Pacjenta

Aleja Zjednoczenia 25, 01-829 Warszawa, sekretariat: tel. (022) 532 82 50, fax (022) 833 08 86
bezpłatna infolinia: 800 190 590
połączenia z tel. komórkowych (płatne wg stawek operatora):
tel. (022) 833 08 85, 635 59 96
www.bpp.gov.pl

Fundacji Instytut Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej

ul. Nowogrodzka 62a lok. 315, 02-002 Warszawa, tel. (022) 474 15 22, fax (022) 474 15 23
e-mail: kontakt@prawapacjenta.eu
<http://www.prawapacjenta.eu/>

Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń zdrowotnych może być:

- dla osoby zatrudnionej na podstawie umowy o pracę – druk ZUS RMUA wydawany przez pracodawcę, aktualne zaświadczenie z zakładu pracy, legitymacja ubezpieczeniowa wraz z aktualnym wpisem i pieczętką (wpis ten ważny jest tylko miesiąc),
- dla osoby prowadzącej działalność gospodarczą – aktualny dowód wpłaty składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- dla osoby ubezpieczonej w KRUS – legitymacja KRUS wraz z dowodem wpłaty ostatniej składki na ubezpieczenie społeczne,
- dla emerytów i rencistów – legitymacja emeryta lub rencisty lub aktualny odcinek emerytury lub renty,
- dla osoby bezrobotnej – aktualne zaświadczenie z Urzędu Pracy,
- dla osoby ubezpieczonej dobrowolnie – umowa zawarta z NFZ wraz z aktualnym dowodem opłaty składki,
- dla członka rodziny osoby ubezpieczonej – dowód opłacenia składki zdrowotnej przez osobę, która zgłosiła członków rodziny do ubezpieczenia zdrowotnego, legitymacja rodzinna z wpisanymi członkami rodziny wraz z aktualną datą i pieczętką płatnika lub ZUS, aktualne zaświadczenie z zakładu pracy, legitymacja emeryta lub rencisty z wpisanymi członkami rodziny wraz z aktualnym odcinkiem emerytury lub renty; w przypadku członków rodziny – dzieci, które ukończyły 18 r.ż., dodatkowo należy przedstawić dokument potwierdzający fakt kontynuacji nauki (do 26 r.ż.) lub dokument potwierdzający znaczny stopień niepełnosprawności.

■ **Gdzie szukać informacji?** ►► Informacje o tym, które poradnie zawarły kontrakt

z Narodowym Funduszem Zdrowia na leczenie osób z autyzmem można uzyskać:

- dzwoniąc na prowadzoną w oddziale wojewódzkim NFZ infolinię dotyczącą kontraktów zawartych na świadczenia zdrowotne:

Lubelski Oddział NFZ Wydział Świadczeń Opieki Zdrowotnej:

tel. (081) 531 06 09, fax (081) 531 05 25

- na stronie internetowej www.nfz-lublin.pl, Lubelskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ w zakładce:

Gdzie się leczyć? => Wykaz Świadczeniodawców (Szpitali, Gabinetów, Poradni, Pracowni), którzy mają umowę z Lubuskim Oddziałem NFZ w 2011 r. => Opieka psychiatryczna, leczenie uzależnień

PORADNIE DLA OSÓB Z AUTYZMEM
DZIAŁAJĄCE W RAMACH PUBLICZNEJ SŁUŻBY ZDROWIA

BRAK

NIEPUBLICZNE ZAKŁADY OPIEKI ZDROWOTNEJ:
PORADNIE DLA OSÓB Z AUTYZMEM,
KTÓRE MAJĄ W 2011 R. ZAWARTY KONTRAKT Z NFZ

Chełm

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MARMED"

Poradnia dla dzieci z autyzmem

ul. Szymanowskiego 6, 22-100 Chełm, tel. (082) 563 90 74

www.nzozmarmed.pl

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
- diagnoza psychiatryczna, psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna
- orientacyjny czas oczekiwania:** na bieżąco
- kryteria zapisów:** dzieci i młodzież

Oferowana pomoc:

TERAPIA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
- terapia zajęciowa
- terapia psychologiczna
- terapia pedagogiczna
- fizjoterapia
- dogoterapia
- orientacyjny czas oczekiwania:** zapisy w miarę zwalniających się miejsc;
aktualnie brak miejsc
- kryteria zapisów:** dzieci i młodzież

Lublin

Fundacja Alpha

Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym

ul. Cicha 10, 20-078 Lublin, tel. (081) 532 58 06

e-mail: biuro@autyzmlublin.pl

www.autyzmlublin.pl

Dni przyjmowania pacjentów: poniedziałek-piątek godz. 8.00-20.00, soboty 9.00-14.00

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
 - diagnoza psychiatryczna, psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna
- orientacyjny czas oczekiwania:** około 6 msc.
kryteria zapisów: dzieci i młodzież, dorośli

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
 - indywidualna terapia psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna
 - zajęcia indywidualne i grupowe
 - trening umiejętności społecznych
 - integracja sensoryczna, terapia zajęciowa, fizjoterapia
- orientacyjny czas oczekiwania:** na bieżąco
kryteria wiekowe: dzieci i młodzież i dorośli

Oferowana pomoc:

KONSULTACJE:

- konsultacje, psychiatryczne, psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne, rodzinne

NZOZ SANUS Jacek Madej

Poradnia dla dzieci z autyzmem

ul. Kiwskiego 3, 20-240 Lublin, tel. (081) 747 39 99, 0 668 136 582
e-mail: kontakt@nzozsanus.bho.pl

Dni przyjmowania pacjentów: poniedziałek - piątek 8:00 - 20:00

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
 - diagnoza psychiatryczna, psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna
- orientacyjny czas oczekiwania:** około 2 msc.
kryteria zapisów: dzieci i młodzież do 18 r. ż.

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- indywidualna terapia psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna
 - fizjoterapia, integracja sensoryczna
 - zajęcia indywidualne
- orientacyjny czas oczekiwania:** na bieżąco
kryteria wiekowe: dzieci i młodzież do 18 r. ż.

Oferowana pomoc:

KONSULTACJE:

- konsultacje, psychiatryczne, psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne, rodzinne

powiat bialski

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SANUS

Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym

ul. Warszawska 88, 21-580 Wisznice, tel. (083) 378 25 35

<http://nzoz-sanus.mylekarze.pl/>

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- autyzm
- terapia psychologiczna
- terapia logopedyczna
- terapia pedagogiczna
- integracja sensoryczna

orientacyjny czas oczekiwania: na bieżąco

kryteria wiekowe: dzieci i młodzież do 18 r. ż.

INNE PLACÓWKI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Biała Podlaska

Stowarzyszenie Pomocy Młodzieży i Dzieciom Autystycznym oraz Młodzieży i Dzieciom o pokrewnych zaburzeniach „Wspólny Świat”

ul. Królowej Jadwigi 9/49, 21-500 Biała Podlaska, tel. 0509 846 511

e-mail: wspolnyswiat@gmail.com, punktkonsultacyjny@o2.pl

<http://www.wspolnyswiat.org/>

Dni przyjmowania pacjentów: poniedziałek- piątek 8:00-17.00, sobota 8.00-13.00

Stowarzyszenie prowadzi:

Ośrodek Terapii i Diagnostyki Dzieci Autystycznych „Wspólny Świat”

ul. Pokoju 22, 21-500 Biała Podlaska , tel. 0 603 288 255

e-mail: wspolnyswiat@gmail.com, punktkonsultacyjny@o2.pl

<http://www.wspolnyswiat.org/>

Oferowana pomoc:

DIAGNOZA:

- nozologiczna i funkcjonalna

kryteria wiekowe: dzieci i młodzież do 18 r.ż.

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
- indywidualna terapia psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna
- muzykoterapia, integracja sensoryczna, dogoterapia, hipoterapia, metoda stymulacji słuchu Johansena, arteterpia, zajęcia grupowe teatralne
- zajęcia indywidualne i grupowe

orientacyjny czas oczekiwania: na bieżąco

kryteria wiekowe: dzieci i młodzież

Oferowana pomoc:

KONSULTACJE:

- specjaliści pracujący w Punkcie Konsultacyjnym:
- prawnik
- lekarz psychiatra dziecięcy
- psycholog
- pedagog
- neurologopeda
- pracownik socjalny

Uwaga: konsultacje i porady udzielane są nieodpłatnie, w miarę potrzeb, po wcześniejszym kontakcie telefonicznym

Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Lublinie

ul. Droga Męczenników Majdanka 20, 20-319 Lublin, tel. (081) 444 34 20
e-mail: kta.lublin@wp.pl
www.kta.lublin.pl

*Dni i godziny przyjmowania pacjentów:
poniedziałek-piątek: 8.00-20.00, soboty 8.00-12.00*

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- punkt konsultacyjno-diagnostyczny
(autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju)
- diagnoza psychiatryczna, psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna
orientacyjny czas oczekiwania: około 6 msc.
kryteria zapisów: dzieci i młodzież, dorośli

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- terapia indywidualna i grupowa
- realizacja programów terapeutycznych oraz tworzenie we własnym zakresie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych; rozwijanie umiejętności społecznych oraz umiejętności samoobsługi
- zajęcia logopedyczne, pedagogiczne oraz zajęcia z psychologiem
- komunikacja alternatywna
- stymulacja sensoryczna
- Klub dla młodzieży i dorosłych osób z autyzmem
- grupy treningu umiejętności społecznych dla komunikujących się osób z autyzmem
- oferta dla dorosłych osób z autyzmem (diagnoza funkcjonalna – badanie testem TTAP, zajęcia z zakresu kompetencji zawodowych i społecznych)
- konsultacje dla rodziców, zalecenia do pracy w domu
- szkolenia dla rodziców i nauczycieli
orientacyjny czas oczekiwania: objęcie terapią po wstąpieniu do Stowarzyszenia
kryteria zapisów: brak

Oferowana pomoc:

KONSULTACJE:

- poradnictwo organizacyjno-prawne i konsultacje dla rodzin osób z autyzmem, specjalistów, członków Stowarzyszenia
- konsultacje rodzinne

Uwaga: konsultacje i porady w miarę potrzeb po wcześniejszym kontakcie telefonicznym.

II. POMOC OFEROWANA W RAMACH SYSTEMU EDUKACJI

■ ŚWIADCZENIA PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH

Poradnie wydają orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego niezbędne w przedszkolach i szkołach oraz opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju, udzielają też pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom i ich rodzinom.

Do zadań poradni psychologiczno-pedagogicznych należy m.in. terapia zaburzeń rozwojowych, pomoc uczniom w dokonywaniu wyboru kierunku kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej, pomoc rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu potencjalnych możliwości oraz mocnych stron uczniów, wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny oraz szkoły.

Poradnie wydają opinie w sprawach dotyczących m.in.:

- wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły podstawowej oraz odroczenia rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego,
- dostosowania wymagań edukacyjnych, wynikających z programu nauczania, do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom,
- zwolnienia ucznia z głęboką dysleksją rozwojową z nauki drugiego języka obcego,
- przystąpienia ucznia lub absolwenta z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub ze specyficznymi podstawowej, egzaminu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w gimnazjum, egzaminu maturalnego lub egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, w warunkach i formie dostosowanych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych ucznia lub absolwenta.

Pomoc oferowana w ramach poradni psychologiczno-pedagogicznych jest bezpłatna.

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r., nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 11 grudnia 2002 r.
w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych,
w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2003 r., nr 5, poz. 46)*

- **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje dotyczące poradni psychologiczno-pedagogicznych powinny znajdować się w starostwie w Wydziale Edukacji (Oświaty) oraz w analogicznym wydziale Urzędu Miasta lub Urzędu Gminy. Informacji tych można także szukać w Kuratorium Oświaty.

► ► **Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne:**

Biała Podlaska

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Waryńskiego 3, 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 343 80 26
e-mail: pppbp@op.pl
www.pppbp.neostrada.pl

Chełm

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydają dwie Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1 w Zespole Wychowania i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 1

ul. Połaniecka 5, 22-100 Chełm, tel. (082) 565 94 61, 565 73 69
e-mail: ppp1chelm@o2.pl
www.zwipp1.scholaris.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2 w Zespole Wychowania i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 2

ul. Powstańców Warszawy 8, 222-100 Chełm, tel./ fax (082) 565 73 69
e-mail: pppch2@poczta.onet.pl
www.zwipp2.pl

Lublin

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydają następujące poradnie:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2

ul. Kaprysowa 1, 20-841 Lublin, tel./ fax (081) 741 27 77
e-mail: ppp2@um.lublin.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 3

ul. Rzeckiego 21, 20-637 Lublin, tel. (081) 525 09 99, fax (081) 524 56 09
e-mail: ppp3_21@wp.pl
www.ppp3.pl

Uwaga: Poradnia wydaje tylko opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 6 w Zespole Poradni Nr 3
ul. Młodej Polski 30, 20-863 Lublin, tel. (081) 741 09 30
e-mail: zp3@um.lublin.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 7
ul. Karłowicza 4, 20-027 Lublin, tel. (081) 532 80 78
e-mail: ppp7_lublin@powiat.lublin.pl

Specjalistyczna Poradnia Zawodowa w Zespole Poradni Nr 1
ul. Magnoliowa 8, 20-143 Lublin, tel. (081) 533 80 18
e-mail: poradnia@zp1.lublin.pl
www.zp1.lublin.pl

Uwaga: Poradnia wydaje tylko opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju

Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna TWP
ul. Kosmowskiej 1B/4 L, 20-815 Lublin, tel. (081) 740 34 13
e-mail: lublin@twplublin.pl

Uwaga: Poradnia wydaje tylko opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju

Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (niepubliczna)
ul. Grottgera 9/1, 20-029 Lublin, tel./ fax (081) 525 01 17
e-mail: sPPP@op.pl
www.poradniapsychologiczna.lublin.pl

Uwaga: Poradnia wydaje tylko opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju

Psychologiczne Centrum Diagnozy i Terapii (niepubliczne)
ul. Mełgiewska 7/9, 20-209 Lublin, tel. (081) 749 32 20

Uwaga: Poradnia wydaje tylko opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju

Centrum Psychoedukacji i Pomocy psychologiczno-pedagogicznej (niepubliczne)
ul. Okopowa 5, 20-022 Lublin, tel. (081) 472 12 65
e-mail: kontakt@cPPP.com.pl
ww.cPPP.com.pl

Uwaga: Poradnia wydaje tylko opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju

Zamość

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2
ul. Okrzei 24, 22-400 Zamość, tel./ fax (084) 639 59 96
e-mail: poradnia2@o2.pl
www.ppp2zamosc.eu

powiat bialski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Warszawska 44, 21-580 Wisznice, tel./ fax (083) 378 22 37
e-mail: poradniapp@poczta.fm

powiat biłgorajski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Kościuszki 41/43, 23-400 Biłgoraj, tel./ fax (084) 686 10 66
e-mail: pppbil@poczta.fm
www.pppbil.fm.interia.pl

powiat chełmski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydają dwie Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. 3 Maja 4, 22-145 Dubienka, tel. (082) 566 80 88
e-mail: ppp.dubienka@interia.pl
www.ppp.dubienka.w.interia.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Lubelska 24b, 22-170 Rejowiec Fabryczny, tel./ fax (082) 566 30 00
e-mail: poradnia.rejowiec@wp.pl
www.poradnia.rejowiec.w.interia.pl

powiat hrubieszowski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Targowa 24, 22-500 Hrubieszów, tel./ fax (084) 696 29 07
e-mail: ppphrub@wp.pl
www.ppphrub.pl

powiat janowski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Zamoyskiego 37, 23-300 Janów Lubelski, tel./ fax (015) 872 40 41
e-mail: pppjanow@wp.pl
www.pppjanowlub.pl

powiat krasnostawski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Sobieskiego 3, 22-300 Krasnystaw, tel./ fax (082) 576 36 08

e-mail: pppkrasnystaw@wp.pl

www.krasnystaw_poradnia.republika.pl

powiat kraśnicki

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

ul. Słowackiego 7, 23-210 Kraśnik, tel. (081) 825 87 88 , tel./ fax (081) 825 25 76

e-mail: anpzppp@o2.pl

powiat lubartowski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. 3 Maja 16, 21-100 Lubartów, tel./ fax (081) 855 22 68

e-mail: poradnialubartow@op.pl

www.ppplubartow.strona.pl

powiat lubelski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Fabryczna 2 b, 24-200 Bełżyce, tel./ fax (081) 517 27 78

e-mail: ppp.belzyce@powiat.lublin.pl

powiat łęczyński

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Górnicza 3, 21-010 Łęczna, tel./ fax (081) 462 25 89

e-mail: ppp.leczna@op.pl

www.pppleczna.pl

powiat łukowski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Piłsudskiego 22, 21-400 Łuków, tel. (025) 798 21 19, fax (025) 798 48 56

e-mail: ppp_lukow@interia.pl

www.poradnia.lukow.pl

powiat opolski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Szkolna 5, 24-300 Opole Lubelskie, tel./ fax (081) 827 23 67
e-mail: ppp.opole.lub@interia.pl

powiat parczewski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Mickiewicza 5, 21-200 Parczew, tel./ fax (083) 354 28 13
e-mail: poradnia.parczew@interia.pl

powiat puławski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Królewska 19, 24-100 Puławy, tel./ fax (081) 886 47 96
e-mail: poradnia.pulawy@wp.pl

powiat radzyński

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Jana Pawła II 6, 21-300 Radzyń Podlaski, tel./ fax (083) 352 03 09
e-mail: sekretaria.ppp.radzyn@pra.pl

powiat rycki

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Żytnia 5a, 08-500 Ryki, tel. (081) 865 26 40
e-mail: porpsychpedwrykach@op.pl

powiat świdnicki

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Norwida 2a, 21-040 Świdnik, tel.(081) 751 52 36, fax (081) 759 15 10
e-mail: pppswid@wp.pl, info@poradnia.swidnik.pl

powiat tomaszowski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Żwirki i Wigury 2, 22-600 Tomaszów Lubelski, tel. (084) 664 32 93,
fax (084) 665 78 26
e-mail: poradniatl@poczta.internetdsl.pl
www.poradniatl.internetdsl.pl

powiat włodawski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Partyzantów 17, 22-200 Włodawa, tel. (082) 572 12 71, tel./ fax (082) 572 62 90

e-mail: pppwłodawa@o2.pl , ppp_włodawa@interia.pl

■ WCZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU

Pomoc ta organizowana jest dla małych dzieci (od urodzenia do momentu pójścia do szkoły, zazwyczaj do 7 roku życia). Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci ma na celu pobudzanie psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności, do podjęcia nauki w szkole.

Wczesne wspomaganie może być organizowane w przedszkolu, w szkole podstawowej, w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, w publicznej i niepublicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, jeżeli mają one możliwość realizacji wskazań zawartych w opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, w szczególności dysponują środkami dydaktycznymi i sprzętem, niezbędnymi do prowadzenia wczesnego wspomagania. Jednak nie wszystkie ww. placówki prowadzą wczesne wspomaganie rozwoju.

Pomoc ta oferowana jest przez zespół specjalistów, w skład którego wchodzi osoby posiadające przygotowanie do pracy z małymi dziećmi z zaburzonym rozwojem psychoruchowym: oligofrenopeda, tyflopeda lub surdopeda, psycholog, logopeda, inni specjaliści – w zależności od potrzeb dziecka i jego rodziny.

Zespół ten ustala kierunki pracy z dzieckiem oraz harmonogram podejmowanych działań w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz wsparcia jego rodziny. Poza tym do jego zadań należy: nawiązanie współpracy z zakładem opieki zdrowotnej lub ośrodkiem pomocy społecznej w celu zapewnienia dziecku rehabilitacji, terapii lub innych form pomocy, opracowanie i realizacja indywidualnego programu pracy z dzieckiem i jego rodziną, analiza skuteczności pomocy udzielanej w ramach wczesnego wspomagania. Zajęcia w ramach wczesnego wspomagania organizowane są w wymiarze od 4 do 8 godzin w miesiącu.

■ UWAGA ► Ze względu na bardzo małą liczbę godzin przewidzianą w ramach Wczesnego Wspomagania Rozwoju (od jednej do dwóch godzin tygodniowo) forma ta może być jedynie uzupełnieniem podstawowych form terapii dla dzieci z autyzmem i innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju.

Aby dziecko mogło skorzystać z tego rodzaju wsparcia, musi mieć wydaną opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju. Opinie te wydają publiczne i niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne.

Pomoc oferowana w ramach wczesnego wspomagania rozwoju jest bezpłatna.

Podstawa prawna:

Ustawa z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r., nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 4 kwietnia 2005 r.

w sprawie organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dzieci (Dz. U. z 2005 r., nr 68, poz. 587).

- **Gdzie szukać informacji?** ►► Przede wszystkim postaraj się dotrzeć do publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Twoim mieście lub powiecie. Tam można dowiedzieć się o placówkach oświatowych, w których jest prowadzone wczesne wspomaganie rozwoju dziecka. Informacje te powinny znajdować się także w Wydziale Edukacji (Oświaty) Urzędu Miasta lub Urzędu Gminy oraz w analogicznym wydziale w starostwie powiatu.

Chełm

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Przedszkole Specjalne Nr 18 w Chełmie

Zespół Wychowania i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 1 w Chełmie
ul. Trubakowska 59, 22-100 Chełm, tel. (082) 563 34 51, fax (082) 563 45 98
email: zwipp1@o2.pl
www.zwipp1.scholaris.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1

w Zespole Wychowania i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 1
ul. Połaniecka 5, 22-100 Chełm, tel. (082) 565 94 61, 565 73 69
e-mail: ppp1chelm@o2.pl
www.zwipp1.scholaris.pl

Lublin

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Przedszkole Specjalne Nr 11 w Lublinie

ul. Młodej Polski 30, 20-863 Lublin, tel. (081) 741 09 33, 443 85 90
fax (081) 442 05 76
e-mail: ps11lublin@wp.pl

Oddział G Przedszkola Specjalnego nr 11 w Lublinie

ul. Hirszfelda 6, 20-092 Lublin, tel. (081) 747 14 23, fax (081) 748 36 39

Specjalistyczna Poradnia Psychoprofilaktyki i Terapii Rodzin

ul. I Armii Wojska Polskiego 2, 20-078 Lublin, tel. (081) 532 48 22

Zamość

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

ul. Śląska 45a, 22-400 Zamość, tel. (084) 639 25 25, fax (084) 639 67 60
e-mail: soswpl@poczta.onet.pl

powiat białski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Przedszkole Specjalne Nr 1 w Międzyrzecu Podlaskim

ul. Leśna 2a, 21-560 Międzyrzec Podlaski, tel. (083) 311 92 08, fax (083) 311 92 08
email: soszwmc@neostrada.pl

powiat janowski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Zamoyskiego 37, 23-300 Janów Lubelski, tel./ fax (015) 872 40 41
e-mail: pppjanow@wp.pl

powiat krasnostawski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Niepubliczne Przedszkole Specjalne dla Dzieci Niepełnosprawnych w Krasnymstawie

ul. Kwiatowa 2, 22-300 Krasnystaw, tel. (082) 576 32 27
e-mail: nzozort@interia.pl
www.magnumbonum.pl

powiat lubartowski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. 3 Maja 16, 21-100 Lubartów, tel./ fax (081) 855 22 68
e-mail: poradnialubartow@op.pl
www.ppplubartow.strona.pl

powiat łukowski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Przedszkole Integracyjne Nr 1 w Łukowie

Al. Kościuszki 21b, 21-400 Łuków, tel. (025) 798 34 35

powiat parczewski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Mickiewicza 5, 21-200 Parczew, tel./ fax (083) 354 28 13
e-mail: poradnia.parczew@interia.pl

powiat radzyński

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Zofii Sękowskiej w Radzynie Podlaskim
ul. Sitkowskiego 1B, 21-300 Radzyń Podlaski, tel.(083) 351 30 09, fax (083) 352 78 71
e-mail: sekretariat.sosw.radzyn@pra
<http://soswradzynpodlaski.republika.pl/powitanie.htm>

powiat rycki

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Żytunia 5a, 08-500 Ryki, tel. (081) 865 26 40
e-mail: porpsychpedwrykach@op.pl

powiat świdnicki

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Norwida 2a, 21-040 Świdnik, tel. (081) 751 52 36, fax (081) 759 15 10
e-mail: pppswid@wp.pl, info@poradnia.swidnik.pl

■ PLACÓWKI PRZEDSZKOLNE I SZKOLNE DLA DZIECI Z AUTYZMEM

Dzieci z autyzmem, z zespołem Aspergera i innymi zaburzeniami rozwojowymi w wieku przedszkolnym i szkolnym mają prawo do otrzymania orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. O jego wydanie wnioskuje rodzice.

Orzeczenie to jest wydawane dla dzieci i młodzieży, które wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki i metod kształcenia. Na tej podstawie przedszkole lub szkoła dostosowuje warunki i formy nauczania do potrzeb dziecka określonych w orzeczeniu. Prawo oświatowe gwarantuje dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi możliwość uczęszczania do wszystkich typów przedszkoli i szkół: ogólnodostępnych (tzw. masowych), integracyjnych, z oddziałami integracyjnymi, specjalnych, z oddziałami specjalnymi.

Placówka oświatowa, do której uczęszcza dziecko, ma zapewnić mu realizację zaleceń określonych w orzeczeniu. Uczeń taki ma także prawo do dostosowania treści nauczania, a co za tym idzie – dostosowania systemu jego oceniania. Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży z autyzmem wydają poradnie psychologiczno-pedagogiczne wskazane przez kuratora oświaty.

Jeżeli stan zdrowia dziecka znacznie utrudnia lub uniemożliwia uczęszczanie do szkoły (w tym do kl. 0), może być wydane orzeczenie o nauczaniu indywidualnym. Zajęcia te mogą być organizowane w domu rodzinnym, szkole lub w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym. Możliwe jest także wprowadzanie ucznia na zajęcia z innymi dziećmi, z klasą.

*Podstawa prawna:
Ustawa z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r., nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków*

*organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach (Dz. U. z 2005 r., nr 19, poz. 166),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2005 r., nr 19, poz. 167),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. z 2008 r., nr 173, poz. 1072),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 18 września 2008 r. w sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. z 2008 r., nr 175, poz. 1086).*

- **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje o przedszkolach i szkołach integracyjnych można znaleźć w Urzędzie Gminy (Miasta) oraz w Kuratorium Oświaty. Informacje o szkołach specjalnych znajdują się w starostwach powiatu i w Kuratoriach Oświaty.

Jeżeli masz problemy z uzyskaniem dostępu do wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, przedszkola, szkoły, poradni psychologiczno-pedagogicznej możesz kontaktować się z:

- wójtem, burmistrzem, prezydentem miasta odpowiedzialnym za sprawy edukacji,
- starostą odpowiedzialnym za sprawy edukacji (jeżeli chodzi o szkoły specjalne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne).

Jeżeli przedszkole, szkoła, poradnia psychologiczno-pedagogiczna łamie prawa ucznia (nie realizuje zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, nie organizuje zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych, nie dostosowuje programu nauczania do potrzeb dziecka z orzeczoną kształceniem specjalnym), możesz kontaktować się z Rzecznikiem Praw Ucznia (osobą odpowiedzialną za kształcenie uczniów niepełnosprawnych) w:

Lubelskim Kuratorium Oświaty

ul. 3 Maja 6, kod 20-950, Lublin, tel. (081) 538 52 00, fax (081) 538 52 30,
(081) 538 52 65
www.kuratorium.lublin.pl

lub delegaturą Kuratorium Oświaty na Twoim terenie

Delegatura Kuratorium Oświaty w Białej Podlaskiej

ul. Brzeska 41, kod 21-500, miasto Biała Podlaska, tel. (083) 343 81 73,
fax (083) 343 42 83, 343-17 58

Delegatura Kuratorium Oświaty w Chełmie

ul. Plac Niepodległości 1, kod 22-100, miasto Chełm, tel. (082) 563-19-60,
fax (082) 563 14 32

Delegatura Kuratorium Oświaty w Zamościu

ul. Lwowska 19, kod 22-400, miasto Zamość, tel. (084) 639 24 97,
fax (084) 638 69 36

■ SZKOŁY, W KTÓRYCH UCZĄ SIĘ DZIECI Z AUTYZMEM

Dzieci z autyzmem mają prawo uczęszczać do wszystkich placówek edukacyjnych (ogólnodostępnych, integracyjnych, specjalnych).

■ SZKOŁY I PRZEDSZKOLA SPECJALNE ORAZ PROWADZĄCE ODDZIAŁY SPECJALNE:

Biała Podlaska

Zespół Szkół Specjalnych

Szkoła Podstawowa Specjalna

ul. Orzechowa 58, 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 343 66 67, fax (083) 343 66 67

e-mail: szkolaspecjalna@bialapodl.pl

Zespół Szkół Specjalnych

Gimnazjum Specjalne

ul. Orzechowa 58, 21-500 Biała Podlaska, tel./ fax (083) 311 92 08

Chełm

Zespół Wychowania i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 1

Przedszkole Specjalne Nr 18

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 12

- oddział dla dzieci z autyzmem

Gimnazjum Specjalne

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna Nr 6

Szkoła Przystosowująca do Pracy

ul. Trubakowska 59, 22-100 Chełm, tel. (082) 563 34 51, fax (082) 563 45 98

e-mail: zwipp1@o2.pl

www.zwipp1.scholaris.pl

Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 7

Szkoła Podstawowa

ul. Synów Pułku 15, 22-100 Chełm, tel. (082) 563 48 84

e-mail: sekretariat.zso7@op.pl

Lublin

Przedszkole Specjalne Nr 11

ul. Młodej Polski 30, 20-863 Lublin, tel. (081) 741 09 33, 443 85 90, fax (081) 442 05 76

e-mail: ps11lublin@wp.pl

- oddział dla dzieci z autyzmem

Oddział G Przedszkola Specjalnego nr 11 w Lublinie

ul. Hirszfelda 6, 20-092 Lublin, tel. (081) 747 14 23, fax (081) 748 36 39

- wczesne wspomaganie dla dzieci z autyzmem

Zespół Szkół Nr 4

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 26 im. Janusza Korczaka

- 7 oddziałów dla uczniów z autyzmem

Gimnazjum Specjalne Nr 20

- oddział dla uczniów z autyzmem

ul. Bronowicka 21, 20-301 Lublin, tel. (081) 746 14 07, fax (081) 746 14 07 w111

e-mail: zs4@um.lublin.pl

www.zs4lublin.edupage.org

Zespół Szkół przy DSK

Szkoła Podstawowa Nr 41 w Lublinie im. Marii Grzegorzewskiej

Gimnazjum Specjalne

ul. Chodźki 2, 20-950 Lublin, tel. (081) 741 06 61, fax (081) 741 0 661

e-mail: zs41@wp.pl

www.44.ebip.lublin.pl

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2

Szkoła Podstawowa Nr 53 Specjalna

Gimnazjum Specjalne

ul. Głuska 5, 20-439 Lublin, tel. (081) 744 43 11, 744 47 07, fax (081) 744 47 07

e-mail: specos@poczta.fm

www.sosw2lublin.ck.pl/

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Dla Dzieci i Młodzieży słabo widzącej

Szkoła Podstawowa Nr 54

Gimnazjum Specjalne

XVII LO specjalne dla uczniów niewidomych i słabo widzących

ul. Hirszfelda 6, 20-092 Lublin, tel. (081) 747 14 23, fax (081) 748 36 39

e-mail: oswnw@um.lublin.pl

www.sosw.type.pl

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niesłyszącej i Słabo Słyszącej

Szkoła Podstawowa Nr 55

Gimnazjum Specjalne

Liceum Specjalne

ul. Lucyny Herc 4, 20-328 Lublin, tel. (081) 744 19 13, fax (081) 745 81 60

e-mail: soswddimniss@wp.pl

www.sosw.lublin.pl

Pogotowie Opiekuńcze

Szkoła Podstawowa przy Pogotowiu Opiekuńczym

ul. Kosmonautów 51, 20-358 Lublin, tel. (081) 744 02 36, fax (081) 443 18 27

e-mail: po@um.lublin.pl

www.po.net-line.pl

Zamość**Niepubliczne Przedszkole Specjalne dla Dzieci Niepełnosprawnych**

ul. Peowiaków 6a, 22-400 Zamość, tel. (084) 639 33 11 w.33, fax (084) 627 14 38

e-mail: malgorzatajagoda@o2.pl

www.spdn.pl

Specjalny Ośrodek Szkolno -Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 11 w Zamościu

- oddział dla dzieci z autyzmem

Gimnazjum nr 8 Specjalne w Zamościu

- 2 oddziały dla uczniów z autyzmem

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1

Szkoła Przystosowująca do Pracy

ul. Ślaska 45a, 22-400 Zamość, tel./ fax (084) 639 25 25, tel. (084) 638 39 89

e-mail: soswpl@poczta.onet.pl

<http://soswzamosc.internetdsl.pl/index.html>

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Nr 7 z Oddz. Integracyjnymi im. Polskich Noblistów

ul. Peowiaków 32, 22-400 Zamość, tel. (084) 638 50 47

powiat bialski

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Przedszkole Specjalne Nr 1

- 2 oddziały dla dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 4

- oddział dla dzieci z autyzmem

Gimnazjum Specjalne

ul. Leśna 2a, 21-560 Międzyrzec Podlaski, tel. (083) 311 92 08, fax (083) 311 92 08

e-mail: soswmc@neostrada.pl

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Zalutyn 25, 21-530 Piszczac, tel. (083) 377 80 22, fax (083) 377 80 22

e-mail: sosw.zalutyn@interia.pl

www.sosw-zalutyn.pl

powiat biłgorajski

Szkoła Podstawowa Specjalna

Teodorówka 1, 23-400 Biłgoraj, tel. (084) 686 06 44

e-mail: sprw.teodorowka1@op.pl

powiat chełmski

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

ul. Graniczna 1, 22-175 Dorohusk, tel. (082) 566 10 33, fax (082) 566 10 33

e-mail: soswdorohusk@data.pl

www.soswdorohusk.powiat.chelm.pl

powiat hrubieszowski

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Nr 5

Gimnazjum Specjalne

Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Hrubieszowie

ul. Zamojska 16A 22-500 Hrubieszów, tel. (084) 696 24 55, fax (084) 696 24 55

e-mail: sosw.hrubieszow@gmail.com

powiat krasnostawski

Niepubliczne Przedszkole Specjalne dla Dzieci Niepełnosprawnych

ul. Kwiatowa 2, 22-300 Krasnystaw, tel. (082) 576 32 27
e-mail: nzoort@interia.pl
www.magnumbonum.pl

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 2

-oddział dla dzieci z autyzmem

Gimnazjum Specjalne

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna

Szkoła Przystosowująca do Pracy

ul. PCK 2, 22-300 Krasnystaw, tel. (082) 576 23 08, 576 03 81, fax (082) 576 23 08
e-mail: soswkrasnystaw@poczta.onet.pl
www.soswkrasnystaw.internetdsl.pl

powiat kraśnicki

Zespół Szkół

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna

ul. Kościuszki 23, 23-200 Kraśnik, tel. (081) 825 28 82, 826 41 37, fax (081) 825 28 82
e-mail: zespolik@poczta.neostrada.pl
www.zespol.neostrada.pl/

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna

Olbięcín 139, 23-230 Trzydnik Duży, tel. (015) 873 14 24, fax (015) 873 20 14
e-mail: soswolbiecin@poczta.onet.pl
www.soswolbiecin.pl

Szkoła Podstawowa Specjalna w Olbięcinie Filia przy DPS w Gościeradowie

Olbięcín 139, 23-231 Olbięcín, tel. (015)8731424
- oddział dla dzieci z autyzmem

powiat lubartowski

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Specjalna Szkoła Podstawowa

Gimnazjum Specjalne w Specjalnym

Choiny 6, 21-136 Firlej, tel. (081) 857 50 53, 857 50 16, fax (081) 857 50 53
e-mail: helenachadaj@o2.pl
www.soswfirmlej.edu.pl

powiat lubelski

Zespół Szkół Specjalnych im. H. Ch. Andersena przy DPS

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Szkoła Przystosowująca do Zawodu

Matczyn 9, 24-200 Bełżyce, tel.: (081) 516 24 00, fax (081) 516 24 00

e-mail: zssmatczyn@poczta.onet.pl

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Bystrzyca 92, 20-258 Lublin, tel. (081) 7510790, fax (081) 751 07 90

e-mail: sosw-bystrzyca@tlen.pl

www.powiat.lublin.pl/sosw.bystrzyca

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Specjalna Szkoła Przystosowująca do Pracy

Załucze 59, 24-222 Niedzwica Kościelna, tel. (081) 511 60 01, fax (081) 511 60 01

e-mail: sosw.zalucze@interia.pl

www.powiat.lublin.pl/sosw

powiat łęczyński

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna

Podgłębokie 1A, 21-070 Cyców, tel. (082) 567 70 26, fax (082) 567 70 26

e-mail: zespmow@wp.pl

powiat łukowski

Zespół Szkół Specjalnych im. Marii Konopnickiej

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Zasadnicza Szkoła Zawodowa

Szkoła Przystosowująca do Pracy

ul. Międzyrzecka 70 A, 21-400 Łuków, tel. (025) 798 27 72, fax (025) 798 27 72

e-mail: zsslukow@tlen.pl

Zespół Szkół Specjalnych

Szkoła Podstawowa Specjalna

ul. Pułsudskiego 2, 21-400 Łuków 8, tel. (025) 798 27 72

e-mail: ZSS@intercom.net.pl

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa

Gimnazjum Specjalne

Zasadnicza Szkoła Zawodowa

Baczków 32B, 21-426 Wola Mysłowska, tel. (025) 629 09 62, fax (025) 629 20 03

e-mail: soszw_baczkow@o2.pl

Zespół Szkół przy SOSW

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna

ul. Plac St. Wielgoska 5, 21-450 Stoczek Łukowski, tel. (025) 797 02 61
e-mail: zs_stoczek@wp.pl

Zespół Szkół Nr 2

ul. Warszawska 58, 21-400 Stoczek Łukowski, tel. (025) 798 66 34

powiat opolski

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Karczmiska 1/304, 24-310 Karczmiska, tel. (081) 828 70 31, fax (081) 828 78 93
e-mail: soswkarczmiska@wp.xl.pl

powiat puławski

Zespół Szkół Specjalnych przy Szpitalu Specjalistycznym

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 13

Gimnazjum Specjalne

ul. Bema 1, 24-100 Puławy, tel. (081) 886 42 91 w.116, 888 60 30, fax (081) 888 60 30
e-mail: zsprzyszpitalu.pulawy@interia.pl

Zespół Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych

Szkoła Podstawowa Nr 12

Gimnazjum Specjalne

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 7

ul. Jaworowa 3, 24-100 Puławy, tel. (081) 888 02 48, fax (081) 888 66 80
e-mail: sosw@oswiata.org.pl
<http://zsosw.net.pulawy.pl/pulawy/>

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna

Kębło, 24-160 Wąwolnica, tel. (081) 882 50 11
e-mail: keblo@top.lublin.pl

powiat radzyński

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 3

Gimnazjum Specjalne

Szkoła Przesposabiająca do Pracy

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna

ul. Sitkowskiego 1, B 21-300 Radzyń Podlaski, tel. (083) 351 30 09, fax (083) 352 78 71
e-mail: sekretariat.sosw.radzyn@pra.pl
www.soswradzynpodlaski.republika.pl

powiat rycki

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Nr 1 Specjalna

Gimnazjum Specjalne

ul. Niepodległości 8, 08-530 Dęblin, tel. (081) 883 06 35, fax (081) 883 00 17

e-mail: sosw@deblin.pl
www.oswdeblin.pro.wp.pl

powiat świdnicki

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Henryka Sienkiewicza
Szkoła Podstawowa Specjalna
Gimnazjum Specjalne
Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy
ul. C.K. Norwida 4, 21-049 Świdnik, tel. (081) 468 89 79, 468 89 45, fax (081) 468 89 45
e-mail: sosw@sosw.marsoft.com.pl
www.sosw.marsoft.com.pl

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
Szkoła Podstawowa Specjalna
Gimnazjum
Szkoła Przystosowująca do Pracy
Kozice Dolne 33, 21-050 Piaski, tel. (081) 584 72 01, 584 72 00, fax (081) 584 72 01
e-mail: soswkozice@wp.pl
www.soswkozice.xt.pl/

powiat tomaszowski

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka
Szkoła Podstawowa Specjalna
- oddział dla uczniów z autyzmem
Gimnazjum
- oddział dla uczniów z autyzmem
Zasadnicza Szkoła Zawodowa
Szkoła Przystosowująca do Pracy
ul. Wesoła 1, 22-600 Tomaszów Lubelski, tel. (084) 665 94 40, fax (084) 665 94 40
e-mail: soswtl@poczta.onet.pl

powiat włodawski

Gimnazjum z oddziałami przystosowującymi do pracy
Zasadnicza Szkoła Zawodowa
ul. Żołnierzy WiN 16, 22-200 Włodawa, tel. (082) 5726345
e-mail: szkolawlodawa@eras.pl
www.wlodawa.edu.pl

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 4
Gimnazjum Specjalne
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna Nr 2
Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy
II Uzupełniające LO Specjalne
ul. Partyzantów 13, 22-200 Włodawa tel. (082) 572 13 36, fax (082) 572 13 36
e-mail: sosw1@tlen.pl
www.sosw.wlodawa.elbi.pl

powiat zamojski

Niepubliczne Przedszkole Specjalne dla Dzieci Niepełnosprawnych

ul. Peowiaków 6a, 22-400 Zamość, tel. (084) 639 33 11 w.33, fax: (084) 627 14 38
e-mail: malgorzatajagoda@o2.pl
www.spdn.pl

Zespół Szkół przy Sanatorium Rehabilitacyjnym

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

ul. Sanatoryjna 1, 22-440 Krasnobród, tel. (084) 660 82 41, fax (084) 660 82 41
e-mail: zespszkolsan@wp.pl

■ SZKOŁY I PRZEDSZKOLA INTEGRACYJNE LUB Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI:

Biała Podlaska

Przedszkole Nr 16 im. J. Brzechwy

ul. Wesoła 21/23, 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 343 40 91
e-mail: pl6bp@o2.pl

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi Nr 5 im. Jana Kochanowskiego

ul. Sidorska 30, 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 343 37 67, fax (083) 343 37 67
e-mail: sz5bp@o2.pl
www.szp5.republika.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

Publiczne Gimnazjum nr 4 w Białej Podlaskiej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

ul. Sidorska 30, 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 341 64 42, fax (083) 341 64 42
e-mail: pg4-bialapodlaska@o2.pl
www.gim4.interbit.pl

Zespole Szkół Zawodowych Nr 3

III Liceum Profilowane

Technikum Uzupełniające Nr 3

Zasadnicza Szkoła Zawodowa

ul. Orzechowa 58, 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 342 43 42, fax (083) 342 39 19
e-mail: zsznr3@zsznr3.bialapodlaska.pl
www.zsznr3.bialapodlaska.pl

Chełm

Przedszkole Miejskie Nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Broniewskiego 14, 22-100 Chełm, tel. (082) 565 28 47
e-mail: przedszkolenr9wchelmie@wp.pl

Przedszkole Integracyjne „W Kasztanowym Parku”

ul. Lubelska 4, 22-100 Chełm, tel. (082) 565 25 95
e-mail: pil.grazyna@wp.pl
www.cmppp.edu.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

Przedszkole Niepubliczne z Oddziałami Integracyjnymi „Razem”

ul. Botaniczna 16, 22-100 Chełm, tel. (082) 563 14 59
e-mail: pm4@data.pl
www.razem.szkoła.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

Niepubliczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi "Razem"

ul. Reja 54, 22-100 Chełm, tel. (082) 563 06 51, fax (082) 563 06 51
e-mail: sprazem@o2.pl
www.razem.szkoła.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

**Niepubliczna Szkoła Podstawowa Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi
im. Akademii Małego Księcia**

ul. Lubelska 8, 22-100 Chełm, tel. (082) 565 05 63, fax (082) 563 05 63
e-mail: niepubliczna2@interia.eu
www.integracyjnechelm.home.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

**Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi
im. Tadeusza Kościuszki**

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki z Oddziałami Integracyjnymi
Gimnazjum nr 1 im. Jana Pawła II z Oddziałami Integracyjnymi
ul. Wołyńska 1, 22-100 Chełm, tel. (082) 565 11 94, fax (082) 565 11 94
e-mail: dyrektorzso1chelm@op.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

**Szkoła Podstawowa w nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi
im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego**

ul. Wyszyńskiego 15, 22-100 Chełm, tel. (082) 560 39 28, fax (082) 560 39 28
e-mail: sp4@sp4.chelm.pl
www.sp4.chelm.pl

**Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 7 im. gen. Władysława Sikorskiego
Szkoła Podstawowa Nr 7**

Gimnazjum Nr 7
ul. Synów Pułku 15, 22-100 Chełm, tel. (082) 563 48 84, fax (082) 563 48 84
e-mail: wiesiek@zso7.net.chelm.pl
www.zso7.net.chelm.pl

Lublin

Przedszkole Nr 39

ul. Balladyny 14, 20-601 Lublin, tel. (081) 525 14 59
e-mail: p39lublin@o2.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

Publiczne Przedszkole Integracyjne Nr 40

ul. Gospodarcza 18, 20-213 Lublin, tel. (081) 746 08 12
e-mail: p40lublin@wp.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

**Niepubliczne Przedszkole Integracyjne Zgromadzenia Sióstr Kanoniczek
Ducha Św. im. Bł. Ojca Gwidona**

ul. Dmowskiego 14, 20-144 Lublin, tel. (081) 747 35 01
e-mail: kanoniczki@wp.pl
www.przedszkole.org.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

Przedszkole Niepubliczne z Oddziałami Integracyjnymi im. Bł. B. Lament

ul. Kochanowskiego 34, 20-434 Lublin, tel. (081) 81 748-64-81
e-mail: promyczki@list.pl
www.promyczki.lublin.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

Przedszkole Nr 70

ul. Smyczkowa 2, 20-844 Lublin, tel. (081) 741 88 13

Szkoła Podstawowa Nr 28 im. Synów Pułku Ziemi Lubelskiej

ul. Radości 13, 20-533 Lublin, tel. (081) 533 92 72, fax (081) 533 92 72
e-mail: szkola@sp28.lublin.pl
www.sp28.lublin.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa nr 32 z Oddziałami Integracyjnymi im. Pamięci Majdanka

ul. K. Przerwy-Tetmajera 2, 20-362 Lublin, tel. (081) 744 16 44, 441 09 31, 441 09 32,
fax (081) 744 16 44
e-mail: sp32@um.lublin.pl
www.sp32.lublin.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa nr 43 im. Ignacego Jana Paderewskiego

ul. Józefa Śliwińskiego 5, 20-861 Lublin, tel. (081) 741 13 05, fax (081) 740 80 55
e-mail: sp43_lub@wp.pl
www.sp43lublin.eu
- uczą się dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa nr 51 im. Jana Pawła II

ul. Bursztynowa 22, 20-576 Lublin, tel. (081) 527 88 80, 527 86 66, fax:(081) 527 81 04
e-mail: sekretariat@sp51.lublin.pl
www.sp51.lublin.pl/

Gimnazjum nr 11 im. por. mar. Mariana Tadeusza Mokrskiego

ul Radości 13, 20-530 Lublin, tel. (081) 527 96 95, fax (081) 527 96 95
e-mail: gim11@gim11.lublin.pl
www.gim11.lublin.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

Gimnazjum nr im. Jana Pawła II

ul. Elektryczna 51, 20-349 Lublin, tel. (081) 744 08 00, 745 41 60, dyr (081) 745 41 62
fax: (081) 745 41 61
e-mail: gimnazjum15@lublin.home.pl
www.gimnazjum15.lublin.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

Zespół Szkół Nr 3

Technikum z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Wyścigowa 31, 20-425 Lublin, tel. (081) 532 19 44, fax (081) 534 42 78

e-mail: zs3@um.lublin.pl

www.zs3.lublin.pl

Zamość

Przedszkole Miejskie Nr 13 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Wąska 7, 22-400 Zamość, tel. (084) 627 44 20

e-mail: przedszkole.miejskie.nr1@neostrada.pl

- uczą się dzieci z autyzmem

Przedszkole Miejskie Nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Asnyka 3, 22-400 Zamość, tel. (084) 616 90 98

e-mail: pm7zamosc@gazeta.pl

- uczą się dzieci z autyzmem

Zespół Szkół Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi

Szkoła Podstawowa Nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi

im. Waleriana Łukasińskiego

Gimnazjum Nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi im. Polskich Noblistów

ul. Peowiaków 30A, 22-400 Zamość, tel. (084) 638 50 47, fax (084) 638 50 47

e-mail: zs1zamosc@wp.pl

www.gimnazjum7.zamosc.pl/

- uczą się dzieci z autyzmem

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi

Technikum Nr 4

ul. Piłsudskiego 65, 22-400 Zamość, tel. (084) 639 26 38, fax (084) 639 34 69

e-mail: zsbudz@poczta.onet.pl

www.zsp4zamosc.edu.pl

powiat bialski

Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Pawła II

ul. Leśna 2, 21-560 Międzyrzec Podlaski, tel. (083) 371 78 35, 371 75 44,

fax (083) 371 78 35

e-mail: sp3międzyrzec@wp.pl

www.sp3międzyrzec.edupage.org

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi Nr 5

ul. Sidorska 30, 21-500 Biała Podlaska, tel./ fax (083) 343 37 67

e-mail: szk_p5bp@bp.onet.pl

www.szp5.republika.pl

- uczą się dzieci z autyzmem

Zespół Szkół im. Tadeusza Kościuszki

Szkoła Podstawowa

ul. Szkolna 18 A, 21-532 Łomazy, tel. (083) 341 75 36, 341 70 12,

fax (083) 341 70 12

e-mail: Zespol_Szkol_Lomazy@interia.pl

Gimnazjum im. Cypriana Norwida

ul. Nowa 2, 21-543 Konstantynów, tel. (083) 341 54 77, fax (083) 341 54 77
e-mail: gimnazjum_konstantynow@poczta.onet.pl
www.konstantynow.ovh.org/

Gimnazjum Sportowe Nr 3

ul. Leśna 2, 21-560 Międzyrzec Podlaski, tel. (083) 371 78 35, fax (083) 371 78 35
e-mail: gs3miedzyrzec@wp.pl
www.gs3miedzyrzec.edupage.org

Zespół Szkół Ekonomicznych im. Marii Dąbrowskiej**Liceum Ogólnokształcące**

ul. 3 Maja 40/42, 21-500 Międzyrzec Podlaski, tel. (083) 371 78 80, fax (083) 371 78 81
e-mail: szkola@zse.miedzyrzec.pl
www.zse.miedzyrzec.pl

powiat biłgorajski**Miejski Zespół Szkół****Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi****Gimnazjum Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi**

ul. Sienkiewicza 6, 23-400 Biłgoraj, tel. (084) 688 03 37, fax (084) 688 03 37
e-mail: mzs3bilgoraj@wp.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

powiat chełmski**Zespół Szkół Ogólnokształcących z Oddziałami Integracyjnymi****Gimnazjum**

Brzeźno 134, 22-174 Brzeźno, tel. (082) 566 14 02, fax (082) 566 14 02
e-mail: dorbaj@interia.pl

powiat hrubieszowski**Gimnazjum w Zespole Szkół Publicznych im. Papieża Jana Pawła II**

Moniatycze 148, 22-500 Hrubieszów, tel. (084) 691 80 34

powiat janowski**Przedszkole Samorządowe Nr 1**

ul. Ogrodowa 18, 23-300 Janów Lubelski, tel. (015) 872 46 83
- uczą się dzieci z autyzmem

**Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi
im. Jana Zamoyskiego**

ul. Księdza Skorupki 11, 23-300 Janów Lubelski, tel. (015) 872 46 82, 872 43 18,
fax (015) 872 43 18
e-mail: pspjanow@o2.pl
www.pspjanow.internetdsl.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

Zespół Szkół

Publiczne Gimnazjum w Potoczku im. Jana Pawła II
Potoczek 42, 23-313 Potok Wielki, tel. (015) 874 02 71
e-mail: zswp@poczta.sm

powiat krasnostawski

Przedszkole Nr 6 „Za żywopłotem” im. M. Kownackiej

ul. Poniatowskiego 42, 22-300 Krasnystaw, tel. (082) 576 21 34
e-mail: przedszkolen6integ@vp.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

Zespół Szkół nr 4 im. Jana Pawła II

Szkoła Podstawowa nr 4

ul. Piłsudskiego 21, 22-300 Krasnystaw, tel. (082) 576 28 08, fax (082) 576 28 08
e-mail: zsnr4krasnystaw@wp.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

Zespół Szkół Nr 1

Szkoła Podstawowa

Gimnazjum nr 1

Siennica Nadolna 79A, 22-302 Siennica Nadolna, tel. (082) 577 02 85
e-mail: szkola@siennicanadolna.pl
www.szkola.siennicanadolna.pl

powiat kraśnicki

Integracyjne Przedszkole Publiczne Nr 3

ul. Balladyny 8, 23-210 Kraśnik, tel. (081) 825 57 06
e-mail: przedszkole-nr3@wp.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

Publiczna Szkoła Podstawowa nr 6 im. Jana Pawła II

ul. Grunwaldzka 2, 23-210 Kraśnik, tel./ fax. (081) 825 87 83
e-mail: sp_6_krasnik@euromedia.pl
www.sp6.krasnik.pl

Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół w Księżomierzy

23-275 Gościeradów, **ul. Kościelna 14**
tel. (015) 838 13 50
e-mail: ksiezomierz@op.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

powiat lubartowski

Przedszkole Miejskie z Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. 3 Maja 24B, 21-100 Lubartów, tel. (081) 855 36 08
e-mail: przedszkole13m@poczta.onet.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 4 w Lubartowie im. Jana Pawła II

Kosmonautów 11, 21-100 Lubartów, tel. (081) 855 10 57, fax (081) 854 24 68

e-mail: sekretariat@sp4lubartow.pl

www.sp4lubartow.pl

- uczą się dzieci z autyzmem

Gimnazjum w Zespole Szkół

Przytoczno 25, 21-146 Jeziorzany, tel. (081) 857 80 16

powiat łęczyński

Przedszkole Nr 5

ul. Obrońców Pokoju 13, 21-010 Łęczna, tel. (081) 752 16 37

e-mail: pp5leczna@op.pl

www.pp5.lecznagw.e-bip.pl

Zespół Szkół Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałami Sportowymi im. Papieża Jana Pawła II

Szkoła Podstawowa Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi

Gimnazjum Nr 2 im. Prof. Jana Samsonowicza

ul. Jaśminowa 6, 21-010 Łęczna, tel. (081) 462 70 03, fax (081) 462 84 15

e-mail: zs2leczna@wp.pl

www.zs2-leczna.pl

- uczą się dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Armii Krajowej

Ostrówek 154 21-013 Puchaczów, tel. (081) 757 64 85, fax (081) 757 64 85

e-mail: ostroweksp@op.pl

powiat łukowski

Przedszkole Integracyjne Nr 1

ul. Al. Kościuszki 21B, 21-400 Łuków, tel. (025) 798 34 35

e-mail: przedszkole 10@poczta.onet.pl

www.przedszkoleintegracyjne.xt.pl

- uczą się dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. Bronisława Chącińskiego

ul. 11 Listopada 20, 21-400 Łuków, tel. (025) 798 25 68, fax (025) 798 25 68

e-mail: szkola4.lukow@o2.pl

www.sp4.lukow.pl

Zespół Szkół

Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza

ul. Szkolna 1, 21-480 Okrzeja, tel. (025) 755 09 13, 755 09 34, fax (025) 755 09 34

e-mail: gimokrzeja@o2.pl

- uczą się dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa im. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Świdry 99, 21-400 Łuków, tel. (025) 625 08 10, 695 259 771

e-mail: spswidry@o2.pl

www.swidry.gminalukow.pl

Zespół Szkół

Szkoła Podstawowa

Tuchowicz 45, 21-421 Tuchowicz, tel. (025) 796 13 81, fax (025) 796 13 81
e-mail: szkola.tuchowicz@wp.pl
www.sp.tuchowicz.pl

Szkoła Podstawowa

Wólka Domaszewska 17, 21-411 Wojcieszków, tel. (025) 796 30 25, fax (025) 7500514
e-mail: andrzej@lukman.pl

Gimnazjum nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. K.I. Gałczyńskiego

ul. 11 Listopada, 20 21-400 Łuków, tel. (025) 798 98 02, fax (025) 798 98 02
e-mail: gimn1@wp.pl
www.gim1.lukow.pl

Gimnazjum

21-450 Stare Kobiałki, tel. (025) 797 41 30
e-mail: gim_kobialki@op.pl

Zespół Szkół Nr 2

Zasadnicza Szkoła Zawodowa

ul. Warszawska 88, 21-400 Łuków, tel/ fax (025) 798 66 34
e-mail: zs2@lukow.net.pl
www.zs2.lukow.pl

powiat opolski

Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego im. Stefana Żeromskiego

ul. Szkolna 9, 24-320 Poniatowa, tel. (081) 820 46 24, fax (081) 820 46 24
e-mail: sp@sp.poniatowa.pl
www.sp.poniatowa.pl

powiat puławski

Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi im. M. Konopnickiej

ul. Lubelska 24A, 24-120 Kazimierz Dolny, tel. (081) 881 01 24

Publiczne Przedszkole Integracyjne

ul. Czartoryskich 21, 24-100 Puławy, tel. (081) 886 21 74
e-mail: ppi@um.pulawy.pl
www.przedszkola.um.pulawy.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

Miejskie Przedszkole Nr 10 im. Marii Kownackiej

ul. Karpińskiego 8, 24-100 Puławy, tel. (081) 886 44 74
e-mail: mp10@um.pulawy.pl

Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Tadeusza Kościuszki im. Tadeusza Kościuszki

ul. Kaniowczyków 1, 24-100 Puławy, tel. (081) 886 38 63, fax (081) 886 38 61
e-mail: sp1@um.pulawy.pl
www.sp1.pulawy.pl

Publiczne Gimnazjum Nr 1

ul. 6 Sierpnia 30, 24-100 Puławy, tel. (081) 888 80 10
e-mail: gim1pulawy@wp.pl

Gimnazjum im. Jana Pawła II im. Jana Pawła II

ul. Pałacowa 6, 24-103 Żyrzyn, tel. (081) 8809 003, fax (081) 8809 003
e-mail: dyrektor@gimnazjumzyrzyn.pl
www.gimnazjumzyrzyn.pl

Gimnazjum im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego

ul. Szkolna 2, 24-105 Baranów, tel. (081) 883 41 59, fax (081) 883 41 59
e-mail: gimnazjum@gminabaranow.pl
www.gminabaranow.pl/gimnazjum

Zespół Szkół Nr 1 im. S. Sempołowskiej**Zasadnicza Szkoła Zawodowa**

ul. Polna 18, 24-100 Puławy, tel. (081)886 38 21
e-mail: zs1_pulawy@o2.pl
www.zs1.pulawy.pl

powiat rycki**Przedszkole Samorządowe Nr 2 z grupami integracyjnymi im. Marii Kownackiej**

ul. Żytnia 28A, 08-500 Ryki, tel. (081) 865 23 43
e-mail: aniakawka@interia.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II**Szkoła Podstawowa Nr 2****Gimnazjum Publiczne nr 2**

ul. 15 PP Wilków Armii Krajowej, 08-500 Ryki, tel. (081) 865 34 13, fax (081) 865 13 40
e-mail: gm2@zso2-ryki.nazwa.pl
www.zso2-ryki.pl

powiat świdnicki**Przedszkole Integracyjne Nr 5**

ul. Gen. J. Hallera 11, 21-040 Świdnik, tel. (081) 468 63 39
e-mail: pi5swidnik@op.pl
www.przedszkole5.swidnik.prv.pl
- uczą się dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 3 w Świdniku im. Tadeusza Kościuszki

ul. Mikołaja Kopernika 9A, 21-040 Świdnik, tel. (081) 468 23 05, fax (081) 468 23 05
e-mail: info@sp3.swidnik.pl
www.sp3.swidnik.pl

Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Janusza Kusocińskiego

ul. Jarzębinowa 6, 21-040 Świdnik, tel. (081) 751 33 71, fax (081) 468 76 78
e-mail: info@sp5.swidnik.pl
www.sp5.swidnik.pl

Gimnazjum Nr 1 w Świdniku im. Jana Pawła II

ul. Mikołaja Kopernika 9, 21-040 Świdnik, tel. (081) 468 77 00, fax (081) 468 77 02

e-mail: dyrektor.gimnazjum1@swidnik.edu.pl

www.gimnazjum1.swidnik.edu.pl

- uczą się dzieci z autyzmem

Gimnazjum Nr 3 im. Noblistów Polskich

ul. Jarzębinowa 6 21-040 Świdnik, tel. (081) 468 89 65, fax (081) 468 93 15

e-mail: swidnik/gimn_3@edu.apple.pl

Zespół Szkół nr 1 im. C. K. Norwida

II Liceum Profilowane

Zasadnicza Szkoła Zawodowa

ul. Gen. L. Okulickiego 13, 21-040 Świdnik, tel. (081) 751 23 94

e-mail: sekretariat@zsnorwid.swidnik.pl

www.zsnorwid.swidnik.pl

- uczą się dzieci z autyzmem

powiat tomaszowski

Szkoła Podstawowa Nr 3 im. doktora Janusza Petera

ul. Żwirki i Wigury 6, 22-600 Tomaszów Lubelski, tel. (084) 664 24 43,

fax (084) 665 82 23

e-mail: spnr3tom@post.pl

www.spnr3tom.neostrada.pl

powiat włodawski

Miejskie Przedszkole Integracyjne

ul. Szkolna 5, 22-200 Włodawa, tel. (082) 572 22 31

e-mail: przedszkole.integracyjne@neostrada.pl

- uczą się dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Nr 3 im. gen. Franciszka Kleeberga

ul. Sierpińskiego 4, 22-200 Włodawa, tel. (082) 572 1138, fax (082) 572 24 51

e-mail: sp3wlodawa@op.pl

**■ PRZEDSZKOLA I SZKOŁY PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE
POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB Z AUTYZMEM**

Biała Podlaska

**Stowarzyszenie Pomocy Młodzieży i Dzieciom Autystycznym
oraz Młodzieży i Dzieciom o pokrewnych zaburzeniach „Wspólny Świat”**

ul. Królowej Jadwigi 9/49, 21-500 Biała Podlaska, tel. 0 509 846 511

e-mail: wspolnyswiat@gmail.com

www.wspolnyswiat.xt.pl

Stowarzyszenie prowadzi:

Specjalne Przedszkole Niepubliczne dla dzieci z autyzmem i niepełnosprawnością sprzężoną "Wspólny Świat"

ul. Pokoju 22, 21-500 Biała Podlaska , tel. 0 509 846 511
e-mail: wspolnyswiat@gmail.com, punktkonsultacyjny@o2.pl
<http://www.wspolnyswiat.org/>
- przedszkole dla dzieci z autyzmem – 3 oddziały

Szkołę Podstawową Specjalną dla Dzieci z Autyzmem oraz Niepełnosprawnościami Sprzężonymi w Białej Podlaskiej

ul. Pokoju 22, 21-500 Biała Podlaska , tel. 0 509 846 511
e-mail: wspolnyswiat@gmail.com, punktkonsultacyjny@o2.pl
<http://www.wspolnyswiat.org/>

III. WSPARCIE OFEROWANE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

Jeżeli jesteś w trudnej sytuacji życiowej, spowodowanej wychowywaniem dziecka z autyzmem, **masz prawo** skorzystać z różnych form wsparcia oferowanego w ramach pomocy społecznej przez ośrodek pomocy społecznej (OPS).

Spełniając warunki dotyczące dochodów, możesz starać się w OPS m.in. o zasiłek celowy. Natomiast niezależnie od dochodów masz prawo do pomocy w formie pracy socjalnej, poradnictwa oraz specjalistycznych usług opiekuńczych (pomoc dla Twojego dziecka).

■ SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE (SUO)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (SUO) są dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Usługi te są świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Wsparcie w postaci usług przyznaje się osobom, które wymagają pomocy innych. Ośrodek Pomocy Społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala w decyzji administracyjnej ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

W ramach SUO prowadzone jest m.in.: uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym także wspólne organizowanie i spędzanie czasu wolnego, korzystanie z usług różnych instytucji, asystowanie w codziennych czynnościach życiowych, usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu, t.j. współpraca ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno-pedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego zmierzającego do wszechstronnej aktywizacji osoby korzystającej ze specjalistycznych usług. W ramach usług mogą być realizowane zalecenia przekazywane przez terapeutów do pracy w domu

Specjalistyczne usługi są świadczone przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu m.in.: pracownika socjalnego, psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty zajęciowego, asystenta osoby niepełnosprawnej lub innego zawodu dającego wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć określone specjalistyczne usługi. Osoby te muszą także posiadać określony w przepisach staż pracy.

■ **UWAGA** ►► Specjalistyczne usługi opiekuńcze są szczególnie cenną formą wspomagania umożliwiającą m.in.:

- zapewnienie dzieciom i młodzieży intensywnych form kompleksowych oddziaływań (najlepiej przez współpracę osób świadczących SUO ze specjalistycznym ośrodkiem, w którym będą przygotowywane programy terapeutyczne, rehabilitacyjne i edukacyjne),
- pomoc asystenta w różnych sytuacjach życiowych – w placówkach edukacyjnych oraz aktywizacji społecznej i zawodowej, a także w integracji społecznej w codziennym życiu.

SUO przyznawane są niezależnie od dochodów. Jednak poziom dochodów odgrywa rolę przy ustalaniu odpłatności za korzystanie z usług. W przypadku dochodu poniżej 477 zł netto na osobę w rodzinie, usługi te realizowane są nieodpłatnie, w przypadku przekroczenia tego progu są współfinansowane w różnym stopniu przez świadczeniobiorcę.

►► **WAŻNE!** ◄◄

Jeżeli chcesz starać się o specjalistyczne usługi opiekuńcze:

- należy złożyć w Ośrodku Pomocy Społecznej podanie o przyznanie tej formy pomocy (na kopii podania poprosz o potwierdzenie jego złożenia, podanie możesz także posłać listem poleconym),
- konieczne jest dołączenie zaświadczenia lekarskiego, wydanego przez lekarza psychiatrę, które określa potrzebę korzystania z usług,
- OPS przeprowadzi wywiad środowiskowy,
- OPS powinien wydać decyzję administracyjną dot. przyznania bądź nie tej formy pomocy,
- usługi przysługują niezależnie od tego czy rodzic zrezygnował z pracy, by opiekować się dzieckiem czy też pracuje,
- fakt, że dziecko chodzi do przedszkola czy szkoły nie stanowi powodu odmowy przyznania usług.

Więcej na temat SUO dla osób z zaburzeniami psychicznymi można przeczytać na stronie internetowej Fundacji SYNAPSIS:

http://www.synapsis.waw.pl/_synapsis_1/images/stories/poradnictwo/informacje_dla_rodzicow/rozp_suo.pdf

http://www.synapsis.waw.pl/images/stories/pliki/porady/informacjedlarodzin/suo_06_2011.pdf

■ ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE – ZASIŁEK CELOWY

Zasiłek celowy przyznawany jest na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej (np. pokrycie kosztów zakupu leków, opłacenie specjalistycznej terapii, niedostępnej w ramach publicznej służby zdrowia, pokrycie kosztów dojazdu na terapię, zakup żywności, opału).

Zasiłek ten przyznawany jest rodzinom, w których miesięczny dochód netto (po odjęciu składek emerytalno-rentowych, zdrowotnych i ew. alimentów płaconych przez członka rodziny) nie przekracza 351 zł na osobę.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach rodzinie przekraczającej kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości 351 zł lub 477 zł.

Z podaniem o zasiłek celowy należy zwrócić się do OPS w miejscu zamieszkania. W trakcie procedury przyznawania pomocy zostanie przeprowadzony wywiad środowiskowy przez pracownika socjalnego; trzeba będzie dostarczyć także informacje o dochodach rodziny.

■ PRACA SOCJALNA I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Praca socjalna świadczona jest przez pracownika socjalnego i ma na celu wsparcie osób i rodzin (m.in. rozwinięcie i wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej), opiekujących się osobą z autyzmem. W ramach pracy socjalnej można oczekiwać wsparcia w pokierowaniu gdzie i jak załatwić sprawy związane np. z uzyskaniem dla dziecka stosownego orzeczenia, świadczeń. Pracownik socjalny powinien wspierać rodzinę także w szukaniu miejsc, w których można uzyskać pomoc dla dziecka, młodej czy dorosłej osoby z autyzmem, kierować do innych instytucji pomocowych. Praca socjalna i poradnictwo świadczone są osobom i rodzinom bez względu na posiadany przez nie dochód. Poradnictwo specjalistyczne,

w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub potrzebują wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy dot. funkcjonowania rodziny, w tym problemy związane z opieką nad osobą niepełnosprawną. Prowadzenie pracy socjalnej i poradnictwa socjalnego nie wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, ani wydania decyzji administracyjnej w tej sprawie.

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 115, poz. 728),
Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dn. 19 kwietnia 2005 r.
w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2005 r., nr 77, poz. 672),
Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dn. 22 września 2005 r.
w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r., nr 189, poz. 1598 z późn. zm.)*

Jeżeli masz problemy z uzyskaniem specjalistycznych usług opiekuńczych możesz kontaktować się z:

Lubelskim Urzędem Wojewódzkim

Delegatura w Białej Podlaskiej

ul. Brzeska 41, kod 21-500 Miasto: Biała Podlaska, tel. (083) 34 49 201 , fax (083) 34 49 209

e-mail: del-bp@lublin.uw.gov.pl

Lubelskim Urzędem Wojewódzkim

Delegatura w Chełmie

ul. Plac Niepodległości 1 kod 22-100 Miasto: Chełm, tel. (082) 56 27 600, fax (082) 56 27 601

e-mail: del-chelm@lublin.uw.gov.pl

Lubelskim Urzędem Wojewódzkim

Delegatura w Zamościu

ul. Partyzantów 3, kod 22-400 Miasto: Zamość, tel. (084) 67 76 500 , fax (084) 67 76 501

e-mail: del-zamosc@lublin.uw.gov.pl

Wydziałem Polityki Społecznej w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim

ul. Spokojna 4, kod 20-914 Miasto: Lublin, tel. (081)742 45 52, 742 47 87

fax (081) 742 44 70

e-mail: wps@lublin.uw.gov.pl

Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Lublinie

ul. Zana 38, kod 20-601 Miasto: Lublin, tel. (081) 528 94 50, fax (081) 528 94 51

e-mail: rops@lubelskie.pl

- **Gdzie szukać informacji?** ►► W zależności od tego czy mieszkasz w gminie miejskiej, miejsko-wiejskiej, wiejskiej, ośrodek pomocy społecznej może nosić nazwę: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Informacje o Ośrodku Pomocy Społecznej w Twojej gminie możesz uzyskać w Urzędzie Gminy (Miasta).

IV. ŚWIADCZENIA SOCJALNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN

Jeżeli wychowujesz dziecko niepełnosprawne (tj. z orzeczoną niepełnosprawnością), masz prawo do ubiegania się o świadczenia rodzinne (zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, świadczenie pielęgnacyjne). Świadczenia te mają na celu pokrycie, choćby częściowe, wydatków związanych z wychowywaniem dziecka niepełnosprawnego.

■ ZASIŁEK PIELEGNACYJNY

Zasiłek pielęgnacyjny (153 zł miesięcznie) przyznawany jest zarówno dzieciom, jak i dorosłym, niezależnie od dochodów rodziny. Podstawą do jego przyznania jest m.in. złożenie wniosku oraz udokumentowanie niepełnosprawności danej osoby.

■ ZASIŁEK RODZINNY WRAZ Z DODATKAMI

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przyznawany jest na okres zasiłkowy trwający od września do końca sierpnia roku kolejnego. W przypadku, gdy w rodzinie jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 583 zł.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko: 18 r.ż. lub do końca nauki w szkole (nie dłużej niż do ukończenia 21 r.ż.), do 24 r.ż., jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i posiada orzeczenie o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie: 68 zł na dziecko do 5 r.ż., 91 zł na dziecko pomiędzy 5, a 18 r.ż. oraz 98 zł na dziecko w wieku powyżej 18 r.ż. do ukończenia 24 r.ż.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu m.in.:

- **opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego** (400 zł miesięcznie; maksymalnie przez 72 miesiące jeżeli rodzic przebywa na urlopie wychowawczym, by sprawować opiekę nad dzieckiem z orzeczoną niepełnosprawnością albo o znacznym stopniu niepełnosprawności),
- **kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego** (60 zł miesięcznie do ukończenia 16 r.ż., jeżeli dziecko ma wydane orzeczenie o niepełnosprawności, 80 zł miesięcznie na dziecko powyżej 5 r.ż. do 24 r.ż. jeżeli legitymuje się ono orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności),
- **rozpoczęcia roku szkolnego** (jednorazowo 100 zł dla dziecka, które rozpoczęło roczne przygotowanie przedszkolne – tzw. klasę 0, uczęszczającego do szkoły).

■ ŚWIADCZENIE PIELEGNACYJNE

Świadczenie pielęgnacyjne (520 zł miesięcznie) przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności. W przypadku dziecka do 16 r.ż. w orzeczeniu powinny być zaznaczone łącznie wskazania: konieczności stałej lub długotrwałej opieki, lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W przypadku osoby pow. 16 r.ż. wymagane jest orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. Od dnia 1 stycznia 2010 r. przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego nie jest uzależnione od spełnienia kryterium dochodowego.

- **Gdzie ubiegać się o świadczenie?** ► Świadczenia rodzinne są przyznawane i wypłacane przez Urząd Gminy bądź Urząd Miasta. W niektórych gminach może być to także Ośrodek Pomocy Społecznej (wydział świadczeń rodzinnych). Zasiłek pielęgnacyjny może być wypłacany przez OPS lub oddział ZUS.

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2003 r., nr 139, poz. 992 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dn. 2 czerwca 2005 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. z 2005 r., nr 105, poz. 881 z późn. zm.),
Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 18 lipca 2006 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2006 r., nr 130, poz. 903).*

V. ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Jeżeli chcesz korzystać z uprawnień i świadczeń przysługujących osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom, Twoje dziecko powinno mieć wydane orzeczenie o niepełnosprawności (dla osób do 16 roku życia) lub orzeczenie o lekkim, umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności (dla osób powyżej 16 roku życia).

Orzeczenia te są wydawane na wniosek osoby zainteresowanej (lub jej przedstawiciela prawnego) na określony czas, zazwyczaj na 2-3 lata (orzeczenie o stopniu niepełnosprawności może być wydane bezterminowo). Orzeczenia te wydają Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności (w miastach na prawach powiatu są to Miejskie Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności). Aby otrzymać orzeczenie należy:

- złożyć do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wypełniony wniosek o wydanie orzeczenia,
- dołączyć do wniosku zaświadczenie lekarskie na określonym druku wypełnione przez lekarza, pod którego opieką znajduje się dana osoba (wskazane jest, aby w przypadku osoby z autyzmem lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwojowymi, był to lekarz psychiatra),
- dołączyć do wniosku kserokopię dokumentacji medycznej, wyników badań, konsultacji, opinii psychologicznych, opinii pedagogicznych (dokumenty odnoszące się do potwierdzenia stanu zdrowia). Druk wniosku i zaświadczenia lekarskiego można otrzymać w siedzibie zespołu orzekającego,
- orzeczenie wydawane jest po przeprowadzeniu oceny stanu zdrowia – osoba zainteresowana jest wzywana na posiedzenie składu orzekającego, jeżeli lekarz wystawiający zaświadczenie, stwierdzi, że jest w stanie stawić się.

Orzeczenie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności zawiera m.in. wskazania do korzystania z systemu środowiskowego wsparcia, uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej, konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Orzeczenie jest decyzją administracyjną. Od negatywnej decyzji można się odwołać w terminie 14 dni od jej otrzymania.

W przypadku negatywnej decyzji drugiej instancji, można odwoływać się do Sądu Rejonowego, Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Drugą instancją w procesie orzekania to: Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności (to tam kierowane są odwołania od decyzji zespołów powiatowych).

■ **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje o Wojewódzkim Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz o Powiatowych Zespołach ds. Orzekania o Niepełnosprawności można uzyskać w Ośrodku Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Starostwie Powiatu.

Lista Powiatowych Zespołów ds. Orzekania o Niepełnosprawności znajduje się na stronie Wydziału Polityki Społecznej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego

w Lublinie: <http://www.wps.lublin.uw.gov.pl/>

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Lublinie

ul. Lubomelska 1/3, 20-072 Lublin, tel. (081) 742 43 38, 742 42 40,
fax (081) 742 42 43

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lublinie

ul. Tetmajera 21, 20-362 Lublin, tel. (081) 443 58 30, 443 56 06

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lublinie

ul. Spokojna 9, 20-074 Lublin, tel. (081) 442 10 24
e-mail: pzonlublinpowiat@wp.pl

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej

ul. Brzeska 41, 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 344 42 49

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bigoraju

ul. Boh. Monte Cassino 38, 23-400 Bigoraj, tel. (084) 686 07 70

**Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Chełmie
(orzeka również powiat krasnostawski)**

ul. Obłowska 20, 22-00 Chełm, tel (082) 565 33 79

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Hrubieszowie

ul. Ceglana 58/1, 22-500 Hrubieszów, tel. (084) 697 12 49

**Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Janowie
Lubelskim**

ul. Zamojskiego 37, 23-300 Janów Lubelski, tel. (015) 872 33 45

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kraśniku

ul. Grunwaldzka 6, 23-210 Kraśnik, tel. (081) 825 58 15

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lubartowie

ul. 3-go Maja 16, 21-100 Lubartów, tel. (081) 854 68 23

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Łęcznej

ul. Krasnostawska 52, 21-010 Łęczna, tel. (081) 752 34 18

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Łukowie

ul. Piłsudskiego 14, 21-400 Łuków, tel. (025) 798 33 06

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Opolu Lubelskim

ul. Przemysłowa 4, 24-300 Opole Lubelskie, tel. (081) 827 52 05

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Parczewie

ul. Wojska Polskiego 21, 21-200 Parczew, tel. (083) 355 15 80

**Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Puławach
(orzeka również powiat rycki)**

ul. Al. Królewska 3, 24-100 Puławy, tel. (081) 886 74 34

**Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Radzynie
Podlaskim**

ul. Sitkowskiego 1, 21-300 Radzyń Podlaski, tel. (083) 352 72 66

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świdniku

ul. Orzeszkowej 6, 21-040 Świdnik, tel. (081) 759 11 34, fax. (081) 759 17 35

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tomaszowie Lubelskim

ul. Lwowska 68, 22-600 Tomaszów Lubelski, tel. (084) 664 35 90, fax. (084) 666 00 83

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Włodawie

ul. Piłsudskiego 66, 22-200 Włodawa, tel. (082) 57 25 710, fax. (082) 57 25 346

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Zamościu

ul. Peowiaków 8, 22-400 Zamość, tel. (084) 638 52 46

■ LEGITYMACJA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

Jeżeli jest już wydane orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, możesz postarać się o legitymację osoby niepełnosprawnej. Legitymację wydaje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Legitymacja uprawnia m.in. do korzystania z ulgowych przejazdów PKP i PKS (78% ulga w przejazdach na leczenie i rehabilitację, w tym na turnusy rehabilitacyjne).

Podstawa prawna:

Ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 14, poz. 92 z późn. zm.),

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 1 lutego 2002 r.

w sprawie kryteriów niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. z 2002 r., nr 17, poz. 162),

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 15 lipca 2003 r.

w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2003 r., nr 139, poz. 1328).

■ ULGOWE PRZEJAZDY KOMUNIKACJĄ LOKALNĄ

Zasady przyznawania ulg na przejazdy komunikacją lokalną (gminną, miejską) określają przepisy lokalne – uchwała Rady Gminy/ Miasta. Oznacza to, że w poszczególnych gminach, miastach obowiązujące przepisy są inne.

- **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje o tym, jakie ulgi przysługują osobom niepełnosprawnym w przejazdach komunikacją lokalną w danej gminie, można uzyskać u przewoźnika (np. zakład transportu miejskiego) lub przeczytać w regulaminie przewozów środkami komunikacji gminnej.

Biała Podlaska

Informacje dotycząca osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami komunikacji miejskiej znajdują się na stronie <http://mzk.cyber.pl/>

Chełm

Informacje dotycząca osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami komunikacji miejskiej znajdują się na stronie <http://www.cla.net.pl/index.htm>

Lublin

Informacja o taryfach przewozowych osób niepełnosprawnych środkami komunikacji miejskiej w **Lublinie** znajduje się na stronie: <http://www.mpk.lublin.pl/index.php?id=88>

Zamość

Informacje dotycząca osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami komunikacji miejskiej znajdują się na stronie: <http://www.mzk.zamosc.pl/podrozni.html>

powiat kraśnicki

Informacje dotycząca osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami komunikacji miejskiej znajdują się na stronie: <http://www.mpk-krasnik.pl/ulgi.php>

powiat puławski

Informacje dotycząca osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami komunikacji miejskiej znajdują się na stronie:

http://www.mzk.pulawy.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=34&Itemid=68

VI. DOFINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW PFRON

■ TURNUS REHABILITACYJNY

Jest to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku. Celem turnusu jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników m.in. przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Osoba niepełnosprawna (posiadająca stosowne orzeczenie) może ubiegać się o dofinansowanie do turnusu pod warunkiem, że:

- zostanie skierowana na turnus na wniosek lekarza, pod opieką którego się znajduje,
- w roku, w którym ubiega się o dofinansowanie, nie uzyskała na ten cel dofinansowania ze środków PFRON,
- weźmie udział w turnusie, który odbędzie się w ośrodku wpisanym do rejestru ośrodków, prowadzonego przez wojewodę,
- nie będzie pełniła funkcji członka kadry na tym turnusie, ani nie będzie opiekunem innego uczestnika tego

turnusu,

- złoży oświadczenie o wysokości osiągniętych dochodów,
- zobowiąże się do przedstawienia na turnusie, podczas pierwszego badania lekarskiego, informacji o stanie zdrowia, sporządzonej nie wcześniej niż na 3 mies. przed datą rozpoczęcia turnusu, wystawionej przez lekarza, pod którego opieką obecnie się znajduje.

O dofinansowanie do udziału w turnusie może także ubiegać się opiekun osoby niepełnosprawnej. W przypadku starań o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie brane są pod uwagę dochody. Przeciętny miesięczny dochód, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie powinien przekraczać kwoty 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym.

Istnieje możliwość otrzymania dofinansowania w sytuacji przekroczenia kryterium dochodowego, ale wówczas kwotę dofinansowania pomniejsza się o kwotę, o którą dochód ten został przekroczony. Wniosek o dofinansowanie składa się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR).

■ **Gdzie szukać informacji?** ►► Adres Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Twoim powiecie możesz uzyskać w Starostwie Powiatu lub w Ośrodku Pomocy Rodzinnej.

Ogólnokrajowy rejestr ośrodków uprawnionych do organizowania turnusów rehabilitacyjnych oraz niezbędne informacje i druki wniosków znajdują się na stronach internetowych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej: <http://ebon.mpips.gov.pl/wprowadzenie/>

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 14, poz. 92 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007 r., nr 230, poz. 1694).*

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej

ul. Brzeska 41, 21-500 Biała Podlaska, tel./ fax (083) 343 29 82
e-mail: pcprbp@wp.pl
<http://www.pcpr.powiatbialski.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Biłgoraju

ul. Bohaterów Monte Cassino 38, 23-400 Biłgoraj, tel./ fax (084) 686 69 49
e-mail: bilgorajpcpr@wp.pl
<http://pcprbilgoraj.prv.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Chełmie

Pl. Niepodległości 1, 22-100 Chełm, tel. (082) 562 76 50, fax (082) 562 76 51
e-mail: pcpr@powiat.chelm.pl
<http://www.bip.chelmski.iap.pl/203,204/204/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Hrubieszowie

ul. Ceglana 58/1, 22-500 Hrubieszów, tel. (084) 697 07 83, fax (084) 542 19 96
e-mail: pcprhrubieszow@poczta.onet.pl
<http://www.pcpr.hrubieszow.info/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Janowie Lubelskim

ul. Zamoyskiego 37, 23-300 Janów Lubelski, tel. (015) 872 33 45, fax (015) 872 36 78
e-mail: sekretariat@pcprjanow.pl pcprjanowlubelski@poczta.onet.pl
<http://pcprjanow.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Krasnymstawie

ul. Sobieskiego 3, 22-300 Krasnystaw, tel./ fax (082) 576 72 97, tel. (082) 576 71 06

e-mail: pcprkrasnystaw@wp.pl

<http://www.pcprkrasnystaw.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Kraśniku

ul. Gwaldzka 6, 23-210 Kraśnik, tel. (081) 826 18 72, tel./ fax (081) 826 18 64

e-mail: pcpr@pcpr.krasnik.pl

<http://www.pcpr.krasnik.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Lubartowie

ul. Szaniawskiego 62, 21-100 Lubartów, tel. (081) 854 33 29, fax (081) 854 58 83

e-mail: lubartow.pcpr@wp.pl

<http://www.pcprlubartow.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Lublinie

ul. Spokojna 9, 20-074 Lublin, tel./ fax (081) 442 10 21, fax (081) 442 10 20

e-mail: pcpr@powiat.lublin.pl

www.lublin.pcpr.info

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Łęcznej

ul. Staszica 9, 21-010 Łęczna, tel./ fax (081) 462 31 11

e-mail: pcprleczna@op.pl

<http://www.pcprleczna.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Łukowie

ul. Piłsudskiego 14, 21-400 Łuków, tel. (025) 798 99 18, fax (025) 798 33 06

<http://www.pcpr.lukow.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Opolu Lubelskim

ul. Przemysłowa 4a, 24-300 Opole Lubelskie, tel. (081) 827 61 31, 827 61 32

e-mail: pcpr@opole.lublin.pl

http://www.opole.lublin.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=68&Itemid=91

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Parczewie

ul. Szpitalna 2A, 21-200 Parczew, tel./ fax (083) 355 15 80

e-mail: pcprparczew@wp.pl

<http://www.pcpr.parczew.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Puławach

Al. Królewska 3, 24-100 Puławy, tel./ fax (081) 888 04 92

e-mail: pcpr_pul@tlen.pl

<http://www.pcpr.pulawy.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Radzynie Podlaskim

ul. Sitkowskiego 1, 21-300 Radzyń Podlaski, tel. (083) 352 72 66, fax (083) 352 72 66

e-mail: pcpr.radzyn@pra.pl

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Rykach

ul. Wyczółkowskiego 10a, 08-500 Ryki, tel. (081) 865 47 06, fax (081) 865 48 52

e-mail: pcprryki@op.pl; pcprrykipokl@op.pl

<http://www.pcprryki.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Świdniku

ul. E. Orzeszkowej 6, 21-045 Świdnik, tel. (081) 751 54 31 33, fax 081 759 17 35

e-mail: pcprswidnik@wp.pl

<http://swidnik.pcpr.info/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Lubelskim

ul. Lwowska 68, 22-600 Tomaszów Lubelski, tel./ fax (084) 664 35 90
e-mail: pcpr-tomaszow@o2.pl
<http://www.tomaszowlubelski.pcpr.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie we Włodawie

Al. J. Piłsudskiego 66, 22-200 Włodawa, tel. (082) 572 55 38, 572 57 10, 572 54 85,
tel./ fax (082) 572 55 38
e-mail: biuro@pcpr.wlodawa.pl
<http://www.pcpr.wlodawa.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Zamościu

ul. Przemysłowa 4, 22-400 Zamość, tel. (084) 638 23 01, 639 23 74,
fax (084) 638 55 16
e-mail: pcpr-zamosc@cor.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej

Al. 1000-lecia 22, 21-500 Biała Podlaska, tel./ fax (083) 343 85 37
e-mail: mopsbp@wp.pl; katarzyna_mops@wp.pl
<http://mops-bialapodlaska.pl/>

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie

ul. Kolejowa 8, 22-100 Chełm, tel. (082) 564 22 50, 565 34 17, tel./ fax 082 565 82 59

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie

ul. Grodzka 7, 20-112 Lublin, tel. (081) 466 53 00, fax (081) 466 53 01
e-mail: centrum@mopr.lublin.pl
<http://www.mopr.lublin.pl/>

Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu

ul. Lwowska 57, 22-400 Zamość, tel. (084) 677 56 30, fax (084) 84 677 56 40
e-mail: administracja@mcpr.zamosc.pl
<http://www.mcpr.zamosc.pl/>

**■ DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER
TECHNICZNYCH ORAZ KOMUNIKACYJNYCH**

Osoby niepełnosprawne i ich opiekunowie mogą starać się o dofinansowanie zakupu sprzętu mającego na celu likwidację barier w komunikowaniu się oraz technicznych. Nie ma określonej listy tych sprzętów. Przez bariery techniczne należy rozumieć bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie społeczne. Likwidacja bariery technicznej powinna powodować sprawniejsze działanie takiej osoby w społeczeństwie i umożliwić jej funkcjonowanie w życiu codziennym. Przez bariery w komunikowaniu się należy rozumieć ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji. Likwidacja barier w komunikowaniu się ma powodować umożliwienie osobie niepełnosprawnej sprawniejsze i bardziej swobodne porozumiewanie się oraz przekazywanie informacji.

Wysokość dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się oraz technicznych wynosi do 80% kosztów tego przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Dofinansowanie na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych może być przyznawane raz na trzy lata.

O dofinansowanie to mogą ubiegać się osoby z orzeczoną niepełnosprawnością, stopniem niepełnosprawności. Dofinansowanie przyznaje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR). Tam też można otrzymać i złożyć stosowny wniosek.

■ **Gdzie szukać informacji?** ► Adres Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Twoim powiecie możesz uzyskać w Starostwie Powiatu lub w Ośrodku Pomocy Społecznej.

Podstawa prawna:
Ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 14, poz. 92 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2002 r., nr 96, poz. 861 z późn. zm.).

VII. WSPARCIE DLA DOROSŁYCH OSÓB Z AUTYZMEM

Osoby dorosłe z autyzmem lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwojowymi, które zakończyły edukację (maksymalnie mogą uczyć się do 24 r.ż.) nie mają obecnie dostatecznego dostępu do zróżnicowanych ofert w zakresie dziennej aktywności czy aktywizacji społecznej i zawodowej.

Rodzice mogą poszukiwać miejsca w następujących placówkach:

■ ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY

W ramach systemu pomocy społecznej funkcjonują Środowiskowe Domy Samopomocy (ŚDS), które są przeznaczone dla dorosłych osób z zaburzeniami psychicznymi. Są to zazwyczaj dzienne ośrodki wsparcia, choć mogą także funkcjonować jako ośrodki całonocne, okresowego pobytu. W większości są prowadzone przez Ośrodki Pomocy Społecznej, rzadziej przez organizacje pozarządowe.

ŚDS są ukierunkowane na podtrzymanie umiejętności życiowych uczestników zajęć oraz ich rozwój, działania zmierzające do poprawy funkcjonowania i jakości życia poprzez rozwijanie umiejętności, zdolności i zainteresowań.

Podstawa prawna:
Ustawa z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 115, poz. 728).

■ **Gdzie szukać informacji?** ► O tym, czy w Twojej miejscowości funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy, możesz dowiedzieć się w Ośrodku Pomocy Społecznej,
Wydziale Polityki Społecznej w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim
ul. Spokojna 4, 20-914 Lubin, tel. (081) 742 45 52, 742 47 87, fax (081) 742 44 70
e-mail: wps@lublin.uw.gov.pl

lub

Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Lublinie
ul. Spokojna 4, 20-914 Lubin, tel. (081) 742 45 52, fax (081) 742 44 70
e-mail: wps@lublin.uw.gov.pl
<http://www.rops.lubelskie.pl/>

Spis ŚDS znajduje się na stronie Wydziału Polityki Społecznej w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim
<http://www.wps.lublin.uw.gov.pl/ow-sty.doc>

Biała Podlaska

Środowiskowy Dom Samopomocy przy Ośrodku „Misericordia” Caritas
ul. Warszawska 15, 21-500 Biała Podlaska, tel/fax (083) 342 05 83
e-mail: misericordia@wp.pl, biala.caritas@wp.pl

Chełm

Środowiskowy Dom Samopomocy przy MOPR
ul. Powstańców Warszawy 4, 22-100 Chełmie, tel./fax (082) 563 91 85
e-mail: sdschelm@wp.pl

Lublin

Środowiskowy Dom Samopomocy Oddział ZDDPS
ul. Nałkowskich 78, 20-470 Lublin, tel/ fax (081) 745 09 66

Środowiskowy Dom Samopomocy „Misericordia”
ul. Abramowicka 2, 20-442 Lublin, tel/ fax (081) 743 99 42
e-mail: sds@misericordia.org.pl
www.sdsmisericordia.home.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy „Roztocze”
ul. K. Wallenroda 2A, 20-607 Lublin, tel/fax (081) 525 07 09
e-mail: ltd@ltd.org.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy „Absolwent”
Al. Spółdzielczości Pracy 65, 20-147 Lublin, tel/ fax (081) 747 57 99
e-mail: sds_absolwent@tlen.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy
ul. Kalinowszczyzna 84, 20-201 Lublin, tel. (081) 748 47 15
e-mail: sds lublin@onet.eu

Środowiskowy Dom Samopomocy „Serce”
ul. Gospodarcza 32, 20-213 Lublin, tel/ fax (081) 746 52 00
e-mail: poczta@lsozp.org

Zamość

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Sadowa 51 a, 22-400 Zamość, tel/ fax (084) 641 21 17
e-mail: sds-zamosc@cor.pl

powiat biański

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi przy GOPS

ul. Nadbrzeźna 12, 21-509 Kodeń, tel/ fax (083) 371 54 43
e-mail: powbp@neostrada.pl

powiat biłgorajski

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Miszki Tataro 1, 23-460 Józefów, tel/fax (084) 687 93 70
e-mail: jurek-ka@tlen.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Szkolna 2, 23-420 Tarnogród, tel (084) 689 77 12, fax (084) 689 77 02
e-mail: sds_tarnograd@interia.pl

powiat chełmski

Środowiskowy Dom Samopomocy przy MOPS

ul. Lubelska 24, 22-170 Rejowiec Fabryczny, tel/ fax (082) 566 30 13
e-mail: sds_rej@wp.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Stodoły 3/1, 22-107 Sawin, tel/ fax (082) 567 34 05
e-mail: sdssawin@wp.pl

powiat hrubieszowski

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Piłsudskiego 1, 22-500 Hrubieszów, tel/ fax (084) 696 22 19
e-mail: sdshrubieszow@poczta.onet.pl

powiat janowski

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Jana Zamoyskiego 37, 23-300 Janów Lubelski, tel (015) 872 20 33,
fax (015) 872 36 78
e-mail: sdsjanowlubelski@poczta.onet.pl

powiat krasnostawski

Centrum Rehabilitacji Społecznej

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Piłsudskiego 9, 22-300 Krasnystaw, tel/ fax (082) 576 23 24
e-mail: crssds@neostrada.pl

powiat kraśnicki

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Kościuszki 2, 23-235 Annopol, tel/ fax (015) 86 13 332
e-mail: sdsannopol@wp.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Grunwaldzka 6, 23-210 Kraśnik, tel. (081) 826 18 62,
fax (081) 826 18 64
e-mail: sds_krasnik@onet.eu

powiat lubartowski

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Lubelska 119, 21-100 Lubartów, tel/ fax (081) 854 25 83
e-mail: sds.lubartow@wp.pl

powiat lubelski

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Pileckiego 20, 23-100 Bychawa, tel/ fax (081) 566 02 66
e-mail: sdsbychawa@op.pl

powiat łęczyński

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Akacjowa 11, 21-010 Łęczna, tel/ fax (081) 462 72 74
e-mail: sdsinfo@go2.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy PSOUU

ul. Spacerowa 6, 21-020 Milejów, tel/ fax (081) 757 23 87
e-mail: psouu2@onet.eu

powiat opolski

Środowiskowy Ośrodek Wsparcia „Pinokio”

ul. Młodzieżowa 6, 24-320 Poniatowa, tel/ fax (081) 820 42 36
e-mail: soni-5@o2.pl

powiat parczewski

Środowiskowy Dom Samopomocy w Laskach przy MOPS w Parczewie

Laski 26 a, 21-200 Parczew, tel/ fax (083) 355 18 06
e-mail: sds_laski@op.pl

powiat puławski

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Mickiewicza 2a, 24-100 Puławy, tel/ fax (081) 888 42 19
e-mail: domsds@wp.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Lubelska 81, 24-130 Końskowola, tel/ fax (081) 889 20 53

e-mail: sds.konskowola@wp.pl

powiat radzyński

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Bulwary 12, 21-300 Radzyń Podlaski, tel/ fax (083) 352 80 29

e-mail: dsds-radzyn@o2.pl

powiat świdnicki

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Kościuszki 8, 21-040 Świdnik, tel (081) 759 10 80

powiat tomaszowski

Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi z siedzibą w Szarowoli

Szarowola Nr 6, 22-600 Tomaszów Lubelski , tel/ fax (084) 641 89 50

e-mail: sdsszarowola@wp.pl

powiat zamojski

Środowiskowy Dom Samopomocy w Sochach

Sochy 59, 22-470 Zwierzyniec, tel/ fax (084) 687 30 82

e-mail: sds_sochy@o2.pl

■ WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztat terapii zajęciowej (WTZ) jest dla osób niepełnosprawnych, które ukończyły już edukację, miejscem rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie uzyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztaty mogą być organizowane m.in. przez organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia).

Uczestnikami WTZ mogą być jedynie osoby z orzeczonym stopniem niepełnosprawności oraz z zaznaczonym w tym orzeczeniu wskazaniem do uczestnictwa w warsztacie terapii.

Efekty aktywizacji zawodowej i społecznej powinny być oceniane nie rzadziej niż co 3 lata. Z założenia terapia zajęciowa i rehabilitacja w warsztatach powinny przygotowywać osoby niepełnosprawne do podjęcia pracy.

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2008 r., nr 14, poz. 92 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 25 marca 2004 r.
w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r., nr 63, poz. 587).*

Biała Podlaska

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Prosta 35, 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 343 27 46

e-mail: elremet@elremet.pl

www.elremet.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Chełm

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Połaniecka 10, 22-100 Chełm, tel. (082) 564 55 40

e-mail: warsztat.chełm@wp.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i ruchową.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Lubeska 135E, 22-100 Chełm, tel. (082) 565 67 66

e-mail: rpyra@wp.pl

www.wtzchełm.netstrefa.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Lublin

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Głowackiego 35, 20-060 Lublin, tel. (081) 442 75 03, fax (081) 442 75 12

e-mail: wtz@lsn.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Nie mają osób z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. K. Wallenroda 2a, 20-607 Lublin, tel. (081) 442 22 22, fax (081) 525 32 66

e-mail: roztocze1@lublin.net.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Nie przyjmują osób z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Rogowskiego 5, 20-840 Lublin, tel. (081) 742 12 93

e-mail: zk.lublin@psouu.org.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Nie przyjmują osób z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Radzyńska 3, 20-850 Lublin, tel. (081) 740 80 77
e-mail: wtzlublin@euromedia.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Doświadczalna 46, 20-236 Lublin, tel./ fax (081) 744 53 18
e-mail: doswiadczalna@poczta.fm
www.doswiadczalna.fm.interia.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i ruchową.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

Al. Spółdzielczości Pracy 65, 20-147 Lublin, tel. (081) 748 18 66,
fax (081) 747 66 68 w.11
e-mail: wtz.soswnr1@wp.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Gospodarcza 32, 20-214 Lublin, tel. (081) 525 30 61
e-mail: zrodlolublin@wp.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Głuska 138, 20-385 Lublin, tel. (081) 759 92 99
e-mail: stowarzyszenie@misericordia.org.pl
www.misericordia.org.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Jastrzębia 3, 20-323 Lublin, tel. (081) 745 21 87
e-mail: wtz.teatroterapia@teatrosterwy.pl
www.teatroterapia.lublin.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Zamość

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Podchorążych 2 , 22-400 Zamość, tel. (084) 639 09 33
e-mail: wtzzamosc@wp.pl
www.zamosc.michal.parafia.info.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Orlicz Dreszera 14, 22-400 Zamość, tel. (084) 639 23 58
e-mail: wtz.zamosc@psouu.org.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Peowiaków 6, 22-400 Zamość, tel.(084) 638 72 25, fax (084) 638 72 24
e-mail: wtz.krozkakrokiem@wp.pl
www.spdn.pl/wtz_zamosc.php

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat bialski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Żarówie 86, 21-560 Międzyrzec Podlaski, tel. (083) 371 21 09
e-mail: pson.wtz@free.ngo.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Nadbrzeżna 12 (ul. 1 Maja 20), 21-509 Kodeń, tel. 0 500 230 673
e-mail: wtzkoden@wp.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Wygodna 4, 21-580 Wisznice, tel. (083) 378 24 50

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjęliby dobrze funkcjonujące osoby z autyzmem.*

powiat biłgorajski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. H. Sienkiewicza 15, 23-400 Biłgoraj, tel. (084) 686 75 76
e-mail: wtzbilgoraj@poczta.onet.pl
www.spdzn.bilgoraj.w.interia.pl/

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Nie przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Popławskiego 4, 23-460 Józefów, tel. (084) 687 81 19
e-mail: wtzjozefow@wp.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Nie przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

Biszczka 228, 23-425 Biszczka, tel. 0 601 178 987
e-mail: agro-team@o2.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat chełmski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Mickiewicza 3, 22-170 Rejowiec Fabryczny, tel. (082) 566 35 13
e-mail: jadaml@op.pl
www.rej.rejowiec.pl/~wtz

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Chełmska 5, 22-107 Sawin, tel. (082) 567 31 63, fax (082) 567 30 00
e-mail: wtzsawin@wp.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Uchańska 114, 22-120 Wojsławice, tel. (082) 566 91 27
e-mail: wtz_wojslawice@interia.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat hrubieszowski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Górna 17, 22-500 Hrubieszów, tel. (084) 697 24 66
e-mail: jelonek@poczta.onet.pl
www.wtz.hrubieszow.info

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Piłsudskiego 36, 22-550 Werbkowice, tel. (084) 657 20 49
e-mail: wtzwerbkowice@poczta.onet.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Oszczów 20, 22-540 Dołhobyczów, tel. (084)653 24 09
e-mail: wtz_oszczow@2com.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat janowski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Zamoyskiego 77, 23-300 Janów Lubelski, tel. (015) 872 15 74

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat krasnostawski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Szkolna 9, 22-300 Krasnystaw, tel./ fax (082) 576 23 59
e-mail: ksnon@poczta.onet.pl
www.ksnon.org,

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

Żułów 13, 22-310 Kraśniczyn, tel. (082) 577 54 84
e-mail.: wtz.zulow@neostrada.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat kraśnicki

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Folwark 20, 23-275 Gościeradów, tel. (015) 838 14 11
e-mail: elawtz@op.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, ruchową i zaburzeniami psychicznymi
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat lubartowski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Unicka 5B, 21-110 Ostrów Lubelski, tel./ fax (081) 852 06 46
e-mail: wtzostrow@op.pl
www.wtz.ostrowlubelski.edu.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, ruchową i zaburzeniami psychicznymi
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Przechodnia 9a, 21-150 Kock, tel./ fax (081) 859 22 30
e-mail: wtz.kock@wp.pl
www.wtzkock.org

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, ruchową
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat lubelski

Warsztat Terapii Zajęciowej

Krężnica Jara 498, 20-515 Lublin, tel. (081) 511 91 41, fax (081) 511 92 93
e-mail: fmn@poczta.onet.pl
www.fmn.lublin.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat łęczyński

Warsztat Terapii Zajęciowej

Janowica, 21-070 Cyców, tel. (082) 567 70 64
e-mail: wtzjanowica@gmail.com
www.wtzjanowica.prv.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat łukowski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Piłsudskiego 32, 21-450 Stoczek Łukowski, tel. (025) 797 00 23
e-mail: wtz@wtzstoczek.pl
www.wtzstoczek.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i ruchową.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Staropijarska 3, 21-400 Łuków, tel. (025) 798 06 15
e-mail: luksja@luksja.com.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, ruchową i zaburzeniami psychicznymi.
Przyjmują dobrze funkcjonujące osoby z autyzmem.*

powiat opolski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Fabryczna 16c, 24-320 Poniatowa, tel. (081) 820 50 15
e-mail: wtzponiatowa@o2.pl
www.wtzponiatowa.weebly.com

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Nie przyjmują osób z autyzmem.*

powiat parczewski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Kościelna 53, 21-200 Parczew, tel. (083) 354 37 51
e-mail: wtz.parczew@caritas.pl
www.siedlce.caritas.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat puławski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. 6-go Sierpnia 20, 24-100 Puławy, tel. (081) 887 44 61, fax (081) 888 80 45
e-mail: zddps@poczta.onet.pl
www.centrumir.republika.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Spółdzielcza 17C, 24-150 Natęczów, tel. (081) 501 51 06
e-mail: wtz.nalenczow@wp.pl
www.wtznalenczow.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Wróblewskiego 21, 24-100 Puławy, tel (081) 888 34 31

e-mail: wtzpulawy@op.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną.
Nie przyjmują osób z autyzmem.*

powiat rycki

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Niepodległości 8, 08-530 Dęblin, tel. (081) 880 16 33

e-mail: wtz.deblin@neostrada.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, ruchową, zaburzeniami psychicznymi.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Wyczółkowskiego 12, 08-500 Ryki, tel. (081) 865 36 84, fax (081) 865 10 83

e-mail: psouu.kolo.ryki.wtz@neostrada.pl

www.psouukoloryki.com4.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat świdnicki

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Kościuszki 8, 21-040 Świdnik, tel. (081) 759 10 78, tel./ fax (081) 759 10 80

e-mail: wtz.swidnik@psouu.org.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Partyzancka 42, 21-007 Mełgiew, tel. (081) 467 06 11

e-mail: wtz_swidnik@wp.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat tomaszowski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Słowackiego 7b, 22-600 Tomaszów Lubelski, tel. (084) 664 22 71

e-mail: wtz.tomaszowlubelski@psouu.org.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną

Warsztat Terapii Zajęciowej

Muratyn 49, 22-650 Łuszczów, tel./ fax (084) 647 14 89

e-mail: wtmuratyn@o2.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

Grabowica 72, 22-672 Susiec, tel. (084) 666 20 78

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat włodawski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Sztabowa 3, 22-200 Włodawa, tel./ fax (082) 572 14 70
e-mail: wtz3@op.pl
www.wtz.wlodawa.eu

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

powiat zamojski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Dominikanów 92, 22-440 Krasnobród, tel. (084) 660 75 14
e-mail: wtz.dominikanowka@onet.eu

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną

Warsztat Terapii Zajęciowej

Wolica Brzozowska 22A, 22-435 Komarów Osada, tel. (084) 615 40 24
e-mail: wtzkomarow@tlen.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Partyzantów 3B, 22-470 Zwierzyniec, tel. (084) 687 20 46
e-mail: wtz_zwierzyniec@poczta.onet.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

Rozłopy 70, 22-448 Sułów, tel. (084) 682 61 00
e-mail: wtzrozlopy@wp.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
Przyjmują osoby z autyzmem.*

- **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje dot. Warsztatów Terapii Zajęciowej w Twojej gminie, powiecie można znaleźć w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie lub Ośrodku Pomocy Społecznej.

■ ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

W zakładzie aktywności zawodowej (ZAZ) zatrudnia się osoby niepełnosprawne z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności. Są to także miejsca, w których można uzyskać informacje o możliwościach wsparcia, świadczeniach, instytucjach, do których można zwrócić się o pomoc. Zakład aktywności może być utworzony przez gminę, powiat, fundację, stowarzyszenie.

Lublin

Zakład Aktywności Zawodowej

ul. Głuska 138 oraz ul. Głuska 145, 20-385 Lublin, tel. (081) 744 47 33

powiat puławski

Zakład Aktywności Zawodowej

ul. Mickiewicza 2a, 24-100 Puławy, tel. (081) 888 57 95

powiat tomaszowski

Zakład Aktywności Zawodowej

Przeorsk 113, 22-600 Tomaszów Lubelski, Tel. (084) 666 26 42, fax. (084) 666 26 43

powiat łukowski

Zakład Aktywności Zawodowej

ul. 1 Maja 12, 21-400 Łuków, tel./fax. (025) 797 03 01

powiat łęczyński

Zakład Aktywności Zawodowej

ul. Krasnystawska 52, 21-010 Łęczna, tel./fax. (081) 752 29 20

VIII. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

W odpowiedzi na niezaspokojone potrzeby w zakresie pomocy osobom z autyzmem i ich rodzinom, powstają organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia). Bardzo często zakładają je rodzice dzieci czy młodych osób z autyzmem lub profesjonalści. Stowarzyszenia i fundacje utrzymują się m.in. z pieniędzy przekazywanych przez grantodawców – realizują projekty, w ramach których okresowo podejmowane są różnorodne działania (np. zajęcia dla dzieci, grupy wsparcia, poradnictwo prowadzone przez okres 12 miesięcy).

Organizacje prowadzą często grupy wsparcia, grupy samopomocowe, zajęcia specjalistyczne dla osób z autyzmem. Są to także miejsca, w których można uzyskać informacje o możliwościach wsparcia, świadczeniach, instytucjach gdzie można zwrócić się o pomoc.

■ Spis organizacji w województwie lubelskim

Biała Podlaska

Stowarzyszenie Pomocy Młodzieży i Dzieciom Autystycznym oraz Młodzieży i Dzieciom o pokrewnych zaburzeniach „Wspólny Świat”

ul. Królowej Jadwigi 9/49, 21-500 Biała Podlaska, tel. 0 509 846 511
e-mail: wspolnyswiat@gmail.com, punktkonsultacyjny@o2.pl
<http://www.wspolnyswiat.org/>

Stowarzyszenie prowadzi:

Ośrodek Terapii i Diagnostyki Dzieci Autystycznych „wspólny Świat”

ul. Pokoju 22, 21-500 Biała Podlaska , tel. 0 509 846 511
e-mail: wspolnyswiat@gmail.com, punktkonsultacyjny@o2.pl
<http://www.wspolnyswiat.org/>

Specjalne Przedszkole Niepubliczne dla dzieci z autyzmem i niepełnosprawnością sprzężoną "Wspólny Świat"

ul. Pokoju 22, 21-500 Biała Podlaska , tel. 0 509 846 511
e-mail: wspolnyswiat@gmail.com, punktkonsultacyjny@o2.pl
<http://www.wspolnyswiat.org/>

Szkoła Podstawowa Specjalna dla Dzieci z Autyzmem oraz Niepełnosprawnościami Sprzężonymi w Białej Podlaskiej

ul. Pokoju 22, 21-500 Biała Podlaska , tel. 0 509 846 511
e-mail: wspolnyswiat@gmail.com, punktkonsultacyjny@o2.pl
<http://www.wspolnyswiat.org/>

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym

ul. Łomaska 21, 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 344 38 52
e-mail: zk.bialapodlaska@psouu.org.pl

Lublin

Fundacja Alpha

ul. Cicha 10, 20-078 Lublin, tel. (081) 532 58 06
e-mail: biuro@autyzmlublin.pl
www.autyzmlublin.pl

Fundacja prowadzi:

Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym

Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Lublinie

ul. Droga Męczenników Majdanka 20, 20-319 Lublin, tel. (081) 444 34 20
e-mail: kta.lublin@wp.pl
www.kta.lublin.pl

Więcej informacji na temat świadczeń i uprawnień dla osób z autyzmem i ich rodzin

mogą Państwo uzyskać

**jeżeli jakieś Stowarzyszenie prowadzi Regionalny Ośrodek Informacyjno-Prawny
podajemy dane wg poniższego schematu, a następnie Fundację SYNAPSIS**

w Ośrodku Informacyjno-Prawnym Fundacji SYNAPSIS

ul. Ondraszka 3, 02-085 Warszawa, tel. (022) 825 01 34
e-mail: poradnictwo@synapsis.waw.pl
www.synapsis.waw.pl

Skargi na łamanie praw dziecka przyjmuje:

Biuro Rzecznika Praw Dziecka

ul. Przemysłowa 30/32
00-450 Warszawa
tel. (022) 583 66 00, 800 12 12 12
fax (022) 583 66 96

e-mail: rpd@brpd.gov.pl

Biuro jest czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 08.15 - 16.15